

VOOR ELKAAR, VOOR CAPELLE

Verkiezingsprogramma 2018 - 2022, SGP Capelle aan den IJssel

► capelleaandenijssel.sgp.nl

SGP

INHOUDSOPGAVE

Woord Vooraf 4

1. Speerpunten 2018 - 2022..... 5

1.1 Een ontvankelijk gemeentebestuur	5
1.2 Gezonde financiën	5
1.3 Hogere kwaliteit van de openbare ruimte	6
1.4 Barmhartigheid	6
1.5 Veiligheid - meer oog voor elkaar	6
1.6 Duurzaamheid - meer schone energie	6
1.7 Klimaatbestendigheid	7
1.8 Eenzaamheid	7
1.9 Bereikbaarheid.....	7
1.10 Voldoende bereikbare woningen voor iedereen	8

2. Bestuur en Veiligheid..... 9

2.1 De samenleving	9
2.2 Het bestuur van de gemeente	10
2.3 Behoud van zelfstandigheid en intergemeentelijke samenwerking	11
2.4 Communicatie met de burger	12
2.5 Veiligheid	13
2.5.1 Crisis- en rampenbestrijding.....	15
2.5.2 Brandweer	15
2.5.3 Ambulance	15
2.5.4 (Vrijwillige) Politie en handhavers	16
2.6 Openbare orde.....	16
2.6.1 Algemene Plaatselijke Verordening	16
2.6.2 Openbare evenementen en (geluids)overlast.....	16
2.6.3 Alcohol, drugs, gokken	17
2.6.4 Reclame en openbare zedelijkheid.....	18

2

3. Echt voor elkaar, echt voor Capelle..... 19

3.1 Algemeen m.b.t. welzijn, jeugdbeleid en jeugdzorg, gezondheid en ouderenzorg.....	19
3.2 Jeugdbeleid en Jeugdzorg	20
3.2.1 Jeugdbeleid.....	20
3.2.2 Jeugdzorg	21
3.2.3 Zorg en welzijn	22
3.2.4 Zorg voor ouderen	23
3.2.5 Vrijwilligerswerk.....	24
3.2.6 Volksgezondheid	24
3.2.7 Vluchtelingen en statushouders	24
3.3 Onderwijs.....	25
3.3.1 Lokaal onderwijsbeleid	25
3.3.2 Onderwijs huisvesting.....	25
3.3.3 Onderwijsachterstanden	26
3.4 Cultuur	26

3.4.1 Cultuur en kunstuitingen	26
3.4.2 Bibliotheek.....	27
3.4.3 Monumenten.....	28

4. Werk en inkomen in Capelle..... 29

4.1 Economische zaken	29
4.2 Geen werk of beperkt arbeidsvermogen	30
4.3 Armoede en schuldhulpverlening.....	31

5. Bouwen aan Capelle 33

5.1 Ruimtelijke ordening	33
5.1.1 Herstructurering	33
5.1.2 Investeren in kwaliteit.....	33
5.1.3 Woningbouw, bereikbaarheid en doorstroming	34
5.1.4 Aangepaste woningen.....	35
5.1.5 Bescherming	35
5.1.6 Bedrijventerreinen en kantorenleegstand	35
5.1.7 Centrumontwikkeling	36
5.1.8 Kwaliteit van de wijken	36
5.2 Verkeer en Vervoer	37
5.2.1 Toegankelijkheid en bereikbaarheid	37
5.2.2 Verkeersveiligheid.....	37
5.2.3 Openbaar Vervoer	38
5.2.4 Wandelaars, rolstoelgebruikers en fietsers	38
5.2.5 Parkeren en aanleggen	39

3

6. De financiën van Capelle 40

6.1 Begrotingsbeleid en financieel beheer	40
6.1.1 Kerntaken van de gemeente.....	40
6.1.2 Begrotingsbeleid	41
6.1.3 Transparantie en verantwoording	42
6.1.4 Subsidiebeleid.....	42

7. Een beter beheer voor Capelle! 43

7.1 Openbaar groen.....	43
7.2 Water en wegen	43
7.4 Begraafplaats, crematie en asverstrooiing	44
7.5 Energie, duurzaamheid en klimaat.....	44
7.5.1 Klimaatbestendigheid.....	45
7.5.2 Duurzame energie	45
7.6 Milieu	46
7.7 Wijk- en buurtbeheer.....	47
7.8 Sport en recreatievoorzieningen	47

Woord Vooraf

Voor elkaar, voor Capelle!

Met die slogan gaat de SGP de gemeenteraadsverkiezingen in Capelle aan den IJssel in. Het verkiezingsprogramma bevat de voornemens en plannen die de SGP de komende raadsperiode wil realiseren. Enerzijds zijn dat voornemens die onlosmakelijk horen bij het profiel van de SGP als een voluit christelijke partij. De SGP wil zich de komende periode opnieuw inzetten voor de zondagsrust in Capelle, voor het gezin als hoeksteen van de samenleving, voor het tegengaan van verslaving en het bevorderen van fatsoen. Maar zij zal zich opnieuw hard maken voor barmhartigheid jegens onze naaste die het moeilijk heeft en zorg en aandacht voor onze naaste die eenzaam is.

Tegelijkertijd bevat het verkiezingsprogramma ook een heel aantal actuele speerpunten. De SGP wil zich inzetten om de energietransitie te versnellen en Capelle beter voor te bereiden op de veranderingen in ons klimaat. De SGP wil een ambitieuze aanpak om de bereikbaarheid van Capelle te verbeteren en wil meer woningen voor starters en jonge gezinnen.

En tot slot wil de SGP zich inzetten voor de kwaliteit van het gemeentebestuur. Een gemeentebestuur dat bescheiden is en ruimte biedt voor maatschappelijk initiatief. Maar ook een bestuur dat betrouwbaar en transparant is en zakelijk en zorgvuldig opereert. Dat is immers waartoe een overheid geroepen wordt!

4

De SGP is er vast van overtuigd dat de hele samenleving erbij gebaat is als we de Bijbel de leidraad voor het gemeentebestuur laten zijn. Dan zoeken we het goede voor elkaar en voor Capelle. Dat is niet altijd gemakkelijk. Zeker niet nu de politiek steeds meer gedomineerd wordt door populisme en de waan van de dag. Juist nu is het belangrijk om vanuit een stevig fundament invulling te geven aan *bezielde* politiek, politiek die koersvast is. Daar wil de SGP ook de komende periode aan werken, in afhankelijkheid van onze Schepper zonder Wiens hulp wij niets kunnen.

Mogen wij daarbij op uw steun en uw stem rekenen? Voor elkaar, voor Capelle!

Capelle aan den IJssel, januari 2018

J.L. Bos,
Voorzitter van de SGP-kiesvereniging "Willem de Zwijger" te Capelle aan den IJssel

M.W. van Buuren,
Lijsttrekker van de SGP in Capelle aan den IJssel

1. Speerpunten 2018 - 2022

Voor elkaar, voor Capelle!

Daar wil de SGP zich de komende vier jaar voor inzetten. Voor elkaar, omdat we er in Capelle niet alleen voor onszelf leven maar ook voor de ander. Onze naaste die het minder heeft, die het moeilijk heeft, die hulp nodig heeft verdient onze zorg en onze aandacht. En voor Capelle, omdat er grote opgaven spelen waar we de schouders onder moeten zetten: een schoon, heel en veilig Capelle, een duurzaam Capelle en een bereikbaar Capelle.

Het programma van de SGP is breed. Sommige speerpunten van de SGP zijn natuurlijk bekend: we willen geen gokhal, coffeeshop of bordeel in Capelle. We maken ons hard voor de zondag als een accu-dag voor iedereen en voor het gezin als hoeksteen van de samenleving. Maar we strijden ook voor mooiere IJsseloevers, betere regionale samenwerking en een voortvarende aanpak van verloederde buurten in Capelle. U kunt het in ons verkiezingsprogramma allemaal nalezen.

En tegelijkertijd hebben we voor de komende periode 10 speerpunten uitgekozen waar we ons in het bijzonder hard voor willen gaan maken de komende periode. De tien van de SGP, zagezegd. U mag ons er aan houden. Maar mogen wij dan uw stem en uw steun?

1.1 Een ontvankelijk gemeentebestuur

5 Het gemeentebestuur is er voor alle burgers en dat moeten de burgers ook voelen. De inwoner van Capelle moet serieus worden genomen en zijn of haar ideeën en argumenten moeten in de besluitvorming worden meegewogen. De gemeenteraad moet vaker rechtstreeks met de burger in gesprek gaan. Als de besluitvorming dan toch anders uitpakt (dat kán natuurlijk) dan moet het gemeentebestuur dat gemotiveerd uit kunnen leggen. Andersom moet het gemeentebestuur ruimte maken voor Capellenaren die zelf verantwoordelijkheid willen nemen, bijvoorbeeld in de eigen wijk voor groenbeheer, zorg of veiligheid. Dit soort initiatieven worden gefaciliteerd en niet gefrustreerd.

1.2 Gezonde financiën

Het vorige college heeft onvoorstelbaar veel geld uitgegeven. Dat betekent dat er voor de komende jaren nauwelijks geld over is om tegenvallers op te vangen of nieuw beleid te kunnen betalen. Toch wil de SGP dat de lasten voor de Capellenaar niet meer stijgen dan met de inflatiecorrectie. En eenmalige voordelen mogen daarom niet worden gebruikt voor 'leuke dingen', maar moeten worden ingezet voor een duurzamer Capelle en voor structurele verbeteringen van de stad en de leefbaarheid in de wijken.

1.3 Hogere kwaliteit van de openbare ruimte

De SGP wil hogere kwaliteit van het groen in de openbare ruimte. Na jaren van bezuinigingen is het tijd hier stevig aandacht (en waar nodig ook geld) aan te besteden, omdat de openbare ruimte sterk beeldbepalend is en de leefbaarheid bevordert. En dit geldt niet alleen voor het centrum, maar juist ook in de wijken. De SGP vindt dat inzake het beheer er over de gehele linie een tandje bij moet.

1.4 Barmhartigheid

De gemeente moet ervoor zorgen dat alle mensen die zorg nodig hebben en dat niet in eigen kring kunnen organiseren, geholpen worden. Dat betekent wat de SGP betreft dat de gemeente klaar moet staan als het eigen netwerk tekort schiet maar ook dat de gemeente vrijwilligers en mantelzorgers adequaat ondersteunt en waar nodig respijtzorg aanbiedt. Ruimhartigheid is geboden waar mensen in de knel zitten.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De waardering voor de WMO moet in Capelle tenminste gelijk aan het landelijk gemiddelde zijn.
- ▶ Het percentage kinderen dat in armoede opgroeit moet structureel en significant omlaag.

6

1.5 Veiligheid - meer oog voor elkaar

In Capelle voelt één op de drie mensen zich niet veilig in de eigen buurt. En het aantal woninginbraken blijft hoog, ondanks de miljoenen die we investeren in veiligheid. Dat moet anders kunnen als we in Capelle meer naar elkaar omkijken en beter een oogje op elkaar en in het zeil houden. De SGP wil dat de gemeente het voortouw neemt in een campagne om te komen tot meer sociale veiligheid waarbij iedereen kan bijdragen aan een veiliger Capelle.

1.6 Duurzaamheid - meer schone energie

De SGP wil vaart zetten achter de energietransitie: Capelle moet energieneutraal zijn in 2040. Dat is goed voor uw portemonnee en spaart ons klimaat.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De gemeente voert een dakenscan uit en werkt mee aan de oprichting van een lokale energiecoöperatie waarbij burgers gezamenlijk duurzame energie kunnen gaan opwekken.
- ▶ De gemeente verkoopt haar aandelen ENECO niet. Als er toch een meerderheid is om de aandelen te verkopen, dan moet de opbrengst in een lokaal fonds duurzame energie.
- ▶ De buurtacties van het Energiecollectief Capelle worden geïntensiveerd en beter gefaciliteerd.
- ▶ De gemeente maakt bindende afspraken met Havensteder over de verduurzaming van haar woningbezit waarbij ook de bewoners kunnen profiteren van een lagere energierekening.

1.7 Klimaatbestendigheid

Steeds vaker worden we geconfronteerd met hevige buien waarbij in korte tijd heel veel regen valt. Dat water kan slecht weg en veroorzaakt veel overlast. De SGP wil dat de gemeente zich beter voorbereid op een veranderend klimaat.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De gemeente zet in op een mentaliteitsverandering om te komen tot meer onderhoudsarme groene tuinen voor senioren en werkende gezinnen. Ook transformeert de gemeente haar openbare parkeerplekken naar groene, waterdoorlaatbare parkeerplekken.
- ▶ In de wijken waar nu en de komende jaren de riolering wordt vervangen kiest de gemeente voor een gescheiden systeem van regenwaterafvoer en riolering.
- ▶ We hopen nooit een overstroming mee te hoeven maken, maar we moeten er wel beter op voorbereid zijn. Een waterveiligheidsplan voor Capelle is geen overbodige luxe.

1.8 Eenzaamheid

In Capelle leef je niet alleen. Opgroeien, je ontwikkelen en ouder worden doe je niet alleen, als het aan ons ligt. De SGP wil de (zeer) ernstige eenzaamheid in Capelle met een derde terugdringen vóór 2025. Daarvoor moet de gemeente de handen ineenslaan met maatschappelijke organisaties, kerken, scholen en burgers. De SGP wil verder dat de gemeente in haar (prestatie)afspraken met haar 'eigen organisaties' zoals Stichting Welzijn Capelle, CJG en de Zorg- en Welzijnspleinen, in de periode 2018-2019 het punt eenzaamheid (voor jongeren, middelbare en ouderen) specifiek benoemt en hier concrete inspanningen op vraagt.

1.9 Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Capelle kan nog een stuk beter: sneller, slimmer en duurzamer.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De lobby voor een grondige aanpak van de Algeracorridor moet eindelijk eens resultaat gaan krijgen. Een metroverbinding naar Krimpen verdient nader onderzoek.
- ▶ De SGP wil Capelle minstens 100 plaatsen omhoog in de ranglijst van fietsvriendelijke gemeenten.
- ▶ De SGP wil ook de waterbus van Rotterdam naar Gouda laten varen, met een halteplaats in Capelle.
- ▶ We willen ruim baan voor innovaties zoals zelfrijdend openbaar vervoer en meer faciliteiten voor elektrisch vervoer.
- ▶ De SGP wil ruim baan voor mindervaliden. Wat de SGP betreft wint Capelle binnen vijf jaar de prijs van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland voor de meest toegankelijke gemeente.

1.10 Voldoende bereikbare woningen voor iedereen

De huizenprijzen stijgen snel. Voor huurwoningen zijn lange wachtlijsten. De SGP wil dat voor starters met een kleine beurs extra eengezinswoningen beschikbaar komen met een koopprijs van circa € 175.000. Het besluit tot woningbouw op Oeverrijk moet worden teruggedraaid. De SGP steunt de transformatie van kantoren naar appartementen (bijvoorbeeld op Rivium), maar alleen als er ook een aangename woonomgeving resulteert.

2. Bestuur en Veiligheid

De SGP is van mening dat een overheid alleen datgene moet doen wat de samenleving zelf niet kan. Een kleine overheid dus, die de samenleving ruimte geeft om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Maar wel een betrokken overheid. Een overheid die weet wat er speelt en open staat voor initiatieven, voorstellen en commentaar. Een overheid ook die betrouwbaar en onkreukbaar is. Essentiële zaken zoals veiligheid, hulpverlening en dienstverlening zijn uiteraard tot in de puntjes geregeld. In dit hoofdstuk lichten wij onze ambities op deze terreinen nader toe.

2.1 De samenleving

De SGP verwacht meer van (organisaties van) mensen die in de eigen 'kring' hun zaken heel goed zelf kunnen behartigen dan van een overheid die zich overall mee bemoeit. Daarom hecht de SGP aan een slanke overheid en een vitale samenleving. Daar waar groepen in de samenleving taken op zich willen nemen die de overheid daarvoor uitvoerde, moet de overheid een stapje terug durven doen en dit niet frustreren. Een slanke overheid geeft de samenleving de ruimte om zoveel als dat mogelijk is, haar eigen zaakjes te behartigen.

Vanuit haar Bijbelse basis hecht de SGP aan een samenleving waarin naastenliefde in de praktijk wordt gebracht. Naastenliefde is het cement van de samenleving. Het betekent betrokkenheid op elkaar, geven om elkaar, zorgen voor elkaar en respecteren van elkaar. Wij willen omzien naar mensen in kwetsbare omstandigheden. Vanuit Bijbelse naastenliefde willen wij hen zorg en ondersteuning of zelfs bescherming bieden en help om hun eigen verantwoordelijkheden weer op te pakken. De basis vormt de ondersteuning vanuit gezin, familie, kerk en maatschappelijke verbanden. Waar deze basis te kort schiet, wil de SGP zorgen voor adequate aanvulling door de overheid.

De eigen verantwoordelijkheid van de burgers en hun omgeving is een belangrijk uitgangspunt voor een sociale gemeente. Daarbij benadrukt de SGP steeds dat de overheid het schild is voor de zwakken in onze samenleving die niet kunnen terugvallen op een sociaal netwerk. Vooral kwetsbare groepen – denk aan langdurig werklozen of chronisch zieken – gaan er in welvaart en welzijn vaak op achteruit. Dit vergt een alerte houding van de gemeentelijke overheid. Voorkomen moet worden dat een tweedeling ontstaat in de samenleving. Een belangrijke vraag is dan ook of de voorzieningen nog aansluiten op wat mensen nodig hebben om te kunnen participeren in de samenleving. Uitdrukkelijk dienen we hiermee in het gemeentelijk beleid rekening te houden. In samenwerking met het Rijk en woningbouwcorporaties wordt geïnvesteerd in kwetsbare wijken, zoals in het project "Buurten met Uitzicht". Speerpunt is dan de versterking van het sociaal netwerk, bijvoorbeeld door het toeleiden naar scholing of werk, het ondersteunen bij opvoeding of het oplossen van schulden. Het gericht benaderen van burgers door coaches om problemen op te sporen en op te lossen is daarbij een belangrijke schakel. Inmiddels zijn positieve ervaringen opgedaan met de inzet van het Eropaf-team.

Een samenleving is erbij gebaat dat de diverse bevolkingsgroepen in onderlinge harmonie kunnen samenleven. Dat betekent dat er geen onderscheid wordt gemaakt naar ras en/of afkomst. Discriminatie van bepaalde bevolkingsgroepen is uit den boze en ook niet Bijbels. Ieder mens mag er zijn. De SGP is niet voor anoniem solliciteren. Dit soort kunstgrepen laat feitelijk het probleem van discriminatie intact. Iedereen verdient een gelijke kans en moet gelijk behandeld worden.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De eigen verantwoordelijkheid van de burger wordt gestimuleerd, maar dat mag er niet toe leiden dat de zwakken in de samenleving tussen wal en schip raken.
- ▶ Tegen de achtergrond van de ereschuld die de Nederlandse bevolking heeft ten opzichte van de Molukse bevolking is de SGP van mening dat de grote Molukse gemeenschap in Capelle aan den IJssel blijvende aandacht verdient.

2.2 Het bestuur van de gemeente

Integriteit van bestuur moet bij zowel het College van Burgemeester en Wethouders als de gemeenteraad hoog in het vaandel staan. Bestuurders zijn eerlijk en oprecht en altijd bereid zich te verantwoorden. Elke schijn van belangenverstrengeling dient in alle opzichten te worden voorkomen en ook het declaratiegedrag moet transparant en controleerbaar zijn.

College en Raad gaan op een constructieve wijze met elkaar om. Ook de raadsleden behandelen elkaar – zowel in als buiten de vergaderingen – op een fatsoenlijke manier. De discussie moet gaan over de politieke standpunten en niet over de persoon van de politicus.

De gemeenteraad stuurt op hoofdlijnen. Zij stelt de kaders vast en daarbinnen geeft zij het college voldoende ruimte om beleid uit te voeren. Zij controleert daarnaast of het college de afgesproken doelen behaalt en zich daarbij houdt aan de gemaakte afspraken. Het college moet de raad in de gelegenheid stellen deze rollen professioneel en zuiver te kunnen spelen.

Hoewel wettelijk gezien de wethouders ook van buiten de gemeente gekozen mogen worden, is de SGP van mening dat de wethouders uit de burgers van onze gemeente gekozen moeten worden. Een wethouder ‘van buiten’ heeft naar het oordeel van de SGP te weinig binding met de gemeente en haar gemeenschap.

De SGP blijft ruimte vragen voor gewetensbezwaren bij ambtenaren van de burgerlijke stand om huwelijken te voltrekken van mensen van gelijk geslacht. Deze ruimte moet er blijven zodat ook aanstaande echtparen op dit punt kunnen kiezen voor een ambtenaar van de eigen identiteit.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat de Raad op hoofdlijnen moet sturen, moet wegblijven van details en het College de ruimte moet geven om beleid uit te voeren.
- ▶ De SGP bepleit een intensivering van de kaderstellende taak van de Raad.
- ▶ De SGP zal zich inspannen dat de Raad in staat wordt gesteld om haar controlerende taak optimaal te verrichten.
- ▶ De SGP vindt dat er in de gemeenteraad periodiek een evaluatie van het gevoerde beleid dient plaats te vinden, waarbij ook de burger actief wordt betrokken.
- ▶ De SGP vindt dat College en Raad regelmatig moeten spreken over de integriteit van hun leden.

2.3 Behoud van zelfstandigheid en intergemeentelijke samenwerking

De SGP hecht sterk aan de zelfstandige, lokale gemeente met een herkenbare gemeenschap. De gemeente is de overheid die het dichtst bij de burger staat. Inwoners moeten zich herkennen in het eigen karakter en de tradities van hun gemeente en zijn trots op hun gemeente. De SGP kiest wel voor intergemeentelijke samenwerking waar dat effectief en efficiënt is. De gemeente krijgt te maken met meer en complexere regelgeving. Samenwerking kan ook van belang zijn met het oog op de adequate uitvoering van de vele taken in het sociale domein. De schaal voor deze samenwerking is afhankelijk van het beleidsterrein van samenwerking. Het vinden van de meest optimale 'bestuurlijke schaal' is van groot belang. Dat moet van geval tot geval worden gezien. Daarbij kan in het ene geval samenwerking binnen de regio Rotterdam of mogelijk zelfs op metropoolniveau (Rotterdam-Den Haag) aangewezen zijn (als het gaat om de regionale economie en de verkeersstromen). In andere gevallen ligt een kleinschaliger samenwerking met omliggende gemeenten als Krimpen aan den IJssel en Zuidplas meer voor de hand.

De gemeente draagt er voor zorg dat de gemeentelijke organisatie staat als een huis. Professionaliteit, kwaliteit, integriteit en klantvriendelijkheid zijn de pijlers van dit huis. Met gemeenschapsgeld moet zuinig worden omgegaan. Zo mogelijk worden facilitaire diensten en/of uitvoeringstaken – met behoud van kwaliteit – uitbesteed of in samenwerking met andere gemeenten uitgevoerd.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat Capelle zelfstandig moet blijven! Als uitgangspunt moet gelden dat samenwerking niet het eigen karakter van Capelle aan den IJssel mag aantasten en de kwaliteit van de dienstverlening aan de burger niet negatief mag beïnvloeden.
- ▶ Samenwerking op organisatieniveau (achter de schermen) wordt gestimuleerd.
- ▶ Intergemeentelijke samenwerking is een probaat middel om efficiënter en daarmee goedkoper te werken, dat geldt in het bijzonder de ambtelijke organisaties.

- ▶ Waar samenwerking noodzakelijk is, moet Capelle een (pro-)actieve rol spelen. Samenwerking moeten wij ons niet laten 'overkomen', waarbij er over ons wordt beslist.
- ▶ De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) is er (alleen) voor zaken met een schaal die het intergemeentelijke overstijgt. Het is verstandig dat binnen de MRDH meer samen wordt opgetrokken op terreinen als ruimtelijke ordening en wonen.
- ▶ Om niet opgeslokt te worden door Rotterdam en om het eigen karakter en de identiteit van Capelle te behouden, zou voor de komende periode de focus van Capelle meer moeten liggen op (intensivering) van de samenwerking met de gemeente Zuidplas en de gemeente Krimpen aan den IJssel dan wel andere aan Capelle aan den IJssel 'gelijkwaardige' gemeenten.

2.4 Communicatie met de burger

Het Capelse gemeentebestuur richt zich op de Capelse samenleving en staat ten dienste van de Capellenaar. De SGP streeft naar een gemeentebestuur dat functioneert dichtbij de burger. Dat vraagt van bestuurders een zorgvuldige luisterhouding en een actieve betrokkenheid op het geheel van de samenleving. Tegelijkertijd is het ontvangen van informatie voor de burger cruciaal om te kunnen participeren in (de lokale) samenleving, politiek en bestuur. Ten behoeve van een optimale informatieverstrekking naar alle Capellenaren wordt het gemeentenieuws daarom zowel digitaal als in de plaatselijke huis-aan-huisbladen gepubliceerd.

12

Ook burgers en belangenorganisaties moeten in de gelegenheid worden gesteld om tijdig hun visie te geven. De SGP is er voorstander van dat er creatief en effectief gebruik wordt gemaakt van de verschillende methoden om burgerparticipatie en betrokkenheid bij het gemeentelijk bestuur te organiseren. Wel is het van belang dat voor burgers en belangenorganisaties duidelijk is onder welke voorwaarden zij inbreng kunnen hebben in een beleidsproces. Daarnaast blijft de gemeenteraad verantwoordelijk voor het maken van een zelfstandige eindafweging. De uitkomsten van die eindafweging worden zorgvuldig en duidelijk gecommuniceerd naar de burger.

Om de betrokkenheid van het gemeentebestuur bij de wijken verder 'gezicht' te geven is het niet alleen belangrijk dat er wijkwethouders zijn, maar dat het gemeentebestuur ook regelmatig de wijken bezoekt. Voor een echte betrokkenheid van de wijk is het goed om na te denken over creatieve vormen voor het contact met de inwoners van de wijken.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP is voorstander van een gemeentebestuur dat actief de samenspraak zoekt met de samenleving en luister naar gevoelens en argumenten.

- ▶ Dit laat onverlet de verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur voor het algemeen belang, dat tegenover het individueel belang kan staan. In dit spanningsveld motiveert het gemeentebestuur de keuzes die het maakt.
- ▶ Het inzetten van verschillende instrumenten van burgerparticipatie nuttig als input voor beleidsvorming.
- ▶ De SGP vindt zowel de burgermonitor als de politiemonitor nuttige instrumenten om de mening van de burger over het gevoerde beleid te horen.
- ▶ De SGP is tegen referenda. Politici zijn er om namens hun kiezers besluiten te nemen. Bij de voorbereiding van besluiten moet er goed geluisterd worden naar burgers.
- ▶ Het bestuur is goed op de hoogte van wat in de wijk speelt en zoekt naar creatieve manieren om écht contact te hebben met de wijk.

2.5 Veiligheid

Veiligheid is een basisbehoefte van mensen. De gemeente heeft hierbij een belangrijke taak, zowel door onveilige situaties te voorkomen (preventie) als door handhavend op te treden tegen degenen die de veiligheid in gevaar brengen (repressie). In heel Capelle aan den IJssel moet iedereen zich veilig kunnen voelen. De SGP maakt zich sterk voor een integrale benadering van de lokale veiligheid. Het gaat om maatregelen op verschillende terreinen, zoals enerzijds de aanpak van veel voorkomende criminaliteit en overlast, horeca- en uitgaansproblematiek, en anderzijds het bevorderen van verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Voorkomen is beter dan genezen en daarom verkiezen wij een preventieve aanpak boven een repressieve aanpak. Bestaand veiligheidsbeleid dient periodiek integraal worden geëvalueerd.

De onderwereld en bovenwereld lijken zich meer en meer met elkaar te vermengen en dat leidt tot ondermijning. Het gemeentebestuur, politie en openbaar ministerie werken nauw samen om ondermijning te voorkomen dan wel te bestrijden.

De SGP blijft zich sterk maken voor voldoende blauw op straat om krachtig op te kunnen treden tegen zinloos geweld, overlast, vandalisme en criminaliteit. Bereikbaarheid en beschikbaarheid van de politie is essentieel. Vrijwillige politie wordt waar mogelijk gepromoot en gestimuleerd. Gemeentelijke handhavers moeten zich bezighouden met overlast en niet met criminaliteitsbestrijding. Daarvoor is de politie er, ondersteund door de (gewaardeerde) inzet van de vrijwillige politie. Meer handhavers is voor de SGP geen oplossing. Belangrijk is een goede en efficiënte samenwerking tussen handhavers en verschillende andere diensten.

De samenwerking tussen de gemeentelijke toezichthouders en de politie kan worden verbeterd, onder andere door te pleiten voor aansluiting van de toezichthouders op het C2000-communicatiesysteem.

Omdat de politie niet overal tegelijk kan zijn, kunnen camera's op straat nuttig zijn als extra ogen op straat. Van de aanwezigheid van camera's kan ook een preventieve werking uitgaan en als er om die reden meer (mobiele) camera's nodig zijn, is de SGP daar een voorstander van.

Daarnaast wil de SGP de eigen verantwoordelijkheid van de burger benadrukken. Een betrokken gemeenschap veronderstelt ook sociale controle. Veiligheid en een gevoel van veiligheid hebben alles te maken met de manier waarop mensen met elkaar omgaan. Burgers moeten elkaar weer aanspreken op asociaal en onbehoorlijk gedrag. Jongeren die overlast geven, zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor hun wangedrag. Maar ook ouders moeten worden aangesproken op het gedrag van hun kinderen. Op hen rust de taak van een goede morele vorming van hun kinderen. Huiselijk geweld en kindermishandeling zijn onverenigbaar met het uitgangspunt van veiligheid en geborgenheid en dienen daarom te worden aangepakt. Inwoners kunnen vaak ook zelf een bijdrage leveren aan het bevorderen van de veiligheid in de eigen leefomgeving (buurtpreventieteams, Whats-App groepen, en buurtbemiddeling).

De SGP hecht grote waarde aan een APV die voldoende handvatten biedt om zowel preventief als repressief op te treden. Een verbod op vloeken en grof taalgebruik zou hiervan deel uit moeten maken.

Een verbod op het afsteken van vuurwerk door particulieren gaat voor de SGP vooralsnog te ver. De SGP is evenmin voorstander voor dure, door de gemeente te betalen, centrale vuurwerkshows. De SGP kiest ervoor het gebruik van vuurwerk, binnen de landelijke wettelijke kaders, zoveel mogelijk te ontmoedigen. Het zich niet houden aan de regels en het veroorzaken van overlast door vuurwerk wordt hard aangepakt.

14

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Capelle wordt de veiligste gemeente met meer dan 50.000 inwoners in de regio.
- ▶ Veiligheid is een zaak die iedereen aangaat en waar iedereen een steentje aan kan bijdragen. De gemeente moet het voortouw nemen om ervoor te zorgen dat we met elkaar Capelle veilig maken.
- ▶ Uiteraard mag onze veiligheid wat kosten; maar we moeten tegelijk op dit punt ook efficiënt omgaan met financiële middelen.
- ▶ De SGP pleit voor goede straatverlichting, vooral op de donkere plekken, en mobiel cameratoezicht waar noodzakelijk.
- ▶ De SGP wil meer voorlichting op scholen voor (sociale) veiligheid en tegen vandalisme.
- ▶ De SGP vindt dat de Capelse inwoners via publiekscampagnes gestimuleerd worden elkaar aan te spreken op asociaal en onbehoorlijk gedrag. Daarbij hoort ook dat Capellenaren een oogje op elkaar en op hun omgeving houden.
- ▶ De SGP hecht grote waarde aan de wijkagenten, alsmede aan zichtbare inzet van de toezichthouders/handhavers.
- ▶ De SGP wil vuurwerkvrije zones aanwijzen rond verzorgingstehuizen, winkelcentra en kerken.
- ▶ De SGP bepleit streng toezicht op het afsteken van illegaal vuurwerk en het afsteken van vuurwerk buiten de toegestane tijden.

2.5.1 Crisis- en rampenbestrijding

Capelle aan den IJssel ligt in een regio met hoge risico's (zware en chemische industrie in Rijnmond, gevaarlijk transport over het spoor, ligging langs de IJssel en een druk knooppunt van snelwegen). De onderlinge afstemming tussen de hulporganisaties vergt intensieve oefening om adequaat te kunnen ingrijpen wanneer er sprake is van een ramp. Dit vereist een hoog kwaliteitsniveau van de crisis- en rampenbestrijding. De SGP vindt dat het gemeentelijk rampenplan – als onderdeel van het regionaal rampenplan – periodiek moet worden geëvalueerd en geactualiseerd.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP is voorstander van jaarlijkse evaluatie en actualisatie van het gemeentelijk rampenplan inclusief jaarlijkse oefening en het geven van voorlichting hierover aan de burger.
- ▶ De SGP hecht aan goede training en opleiding voor betrokken bestuurders en ambtenaren.
- ▶ De SGP wil meer aandacht voor de organisatie van pastorale en/of geestelijke hulp bij rampen.
- ▶ De SGP vindt goede samenwerking met het waterschap van groot belang in het kader van de bescherming tegen hoog water. Een betere voorbereiding op een overstroming is nodig.

15

2.5.2 Brandweer

In de hulpverlening en rampenbestrijding vervult de brandweer een belangrijke rol. Binnen de veiligheidsregio maakt Capelle zich sterk voor een goed opgeleid en geoefend brandweerkorps, dat is uitgerust met modern materieel. De bevolking moet te allen tijde kunnen rekenen op een snelle en adequate hulpverlening, niet alleen bij brand maar ook bij andere calamiteiten.

Wanneer de gemeente een vergunning verleent, moet zij naleving van de voorwaarden van deze vergunning controleren en handhaven, met name als dat aspecten van veiligheid betreft. In dat kader moeten horecavoorzieningen regelmatig worden gecontroleerd en dient er adequate voorlichting aan eigenaren plaats te vinden.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil zich inzetten voor een brandweer die goed voor haar taak blijft opgeleid, geoefend en uitgerust.
- ▶ De vrijwillige brandweer vervult een belangrijke rol binnen het brandweerkorps. De SGP maakt zich sterk voor het behoud van de vrijwillige brandweer.

2.5.3 Ambulance

Elke seconde telt, zeker in levensbedreigende situaties. Daarom wil de SGP dat de aanrijdtijden van de ambulance tot een minimum beperkt blijven. Daarom moet kritisch worden gekeken naar de hinderwerking van drempels, paaltjes en dergelijke, maar ook de

verminderde doorstroming op de wegen die wordt ondervonden door filevorming in de spitsuren.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat er binnen Capelle aan den IJssel te allen tijde een ambulancepost dient te blijven.
- ▶ De SGP wil dat de gemeente zich hard maakt voor voldoende beschikbaarheid van ambulances.
- ▶ Het verkeerd parkeren in de wijk, waardoor hulpverleners worden gehinderd, wordt hard aangepakt.

2.5.4 (Vrijwillige) Politie en handhavers

Zowel de vrijwillige politie als het handhavingsteam vormen een nuttige aanvulling op het beschikbare potentieel ten aanzien van veiligheid en het veiligheidsgevoel. De vrijwillige politie als aanvulling op en ondersteuning bij de uitvoering van politietaken en het handhavingsteam op het gebied van openbare orde. Een goede samenwerking tussen politie en handhavers (ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid) wordt gestimuleerd. Harder optreden van de handhavers roept eerder aversie op dan dat het gevoel van veiligheid bevordert. Zij moeten vooral zichtbaar zijn en door rustig en beheerst optreden respect afdwingen.

16

2.6 Openbare orde

2.6.1 Algemene Plaatselijke Verordening

De SGP hecht aan een duidelijke APV die zo veel als mogelijk handvatten biedt om op allerlei gebied op te kunnen treden.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De APV behoort ook een handvat te bieden om verruwing van het taalgebruik in de openbare ruimte tegen te gaan.

2.6.2 Openbare evenementen en (geluids)overlast

In de visie van de SGP dient de inrichting van de samenleving gebaseerd te zijn op christelijke waarden en normen. Bij het verlenen van vergunningen voor evenementen en manifestaties dienen vanuit dit oogpunt duidelijke voorwaarden te worden gesteld. Voor zover deze evenementen plaatsvinden, dient (geluids)overlast te worden voorkomen. Ook dient de kerkgang niet te worden gehinderd.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil stringente voorwaarden aan vergunningen voor evenementen, afgestemd met de politie alsmede een stringente handhaving van deze voorwaarden.

- ▶ Het toegestane geluidsniveau dient bij evenementen in het centrum niet hoger te zijn dan bij evenementen elders in de gemeente.
- ▶ De SGP pleit voor het opbouwen en afbreken van evenementen overdag, niet 's nachts en/of zondags.
- ▶ De SGP is geen voorstander van een nachtmetro. Deze voorziening geeft veel extra overlast en heeft geen toegevoegde waarde ten aanzien van andere vervoersmogelijkheden.

2.6.3 Alcohol, drugs, gokken

Het toenemende gebruik van alcohol, met name onder de jeugd, vormt een groot probleem, zowel landelijk als in onze gemeente. De Drank- en Horecawet heeft onder meer als doelstelling heeft het alcoholgebruik met name onder jongeren terug te dringen en alcohol gerelateerde verstoringen te voorkomen. In het door de gemeente op te stellen preventie- en handavingsplan alcohol wordt onder meer als doelstelling gehanteerd dat overmatig en excessief drankgebruik zowel in privé als in het publieke domein moet worden voorkomen. Schadelijk alcoholgebruik wordt onder meer voorkomen door een effectief preventiebeleid. In dat kader worden ook afspraken gemaakt met (horeca)ondernemers over bijvoorbeeld het aan banden leggen van stuntprijzen en zogenoemde happy hours. Als geen effectieve afspraken kunnen worden gemaakt met lokale ondernemers wordt in de APV een verbodsbepaling opgenomen op stuntprijzen en happy hours.

De SGP vindt dat alle handel in, en gebruik van drugs op openbare plaatsen, winkelcentra, speelplaatsen moet worden bestreden. Ook de vestiging of exploitatie van coffeeshops wordt in onze gemeente niet toegestaan.

Gokken en andere vormen van verslaving doen in de visie van de SGP geen recht aan het verantwoord omgaan met de ons gegeven middelen van bestaan. Gokschulden leiden vaak tot crimineel gedrag en tot persoonlijk isolement. Niet zelden ruïneert gokverslaving het leven van gokverslaafden en hun gezinnen. Dit moet worden voorkomen. Daarom is er in Capelle geen plaats voor een speelautomatenhal. Ook wordt zeer terughoudend omgegaan met het verlenen van vergunningen voor kansspel- en behendigheidsautomaten. In ieder geval is het wettelijk minimum aan kansspel- en behendigheidsautomaten per inrichting ook direct het maximum.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ In het alcoholbeleid staat een integrale aanpak centraal, waarbij preventie (door middel van voorlichting) en handhaving met elkaar worden verbonden.
- ▶ De gemeente ziet nauwlettend toe op de naleving van de leeftijdsgrens van 18 jaar. Ook wordt actief opgetreden tegen het nuttigen van alcoholhoudende drank op een openbare plaats, indien dit gepaard gaat met gedragingen die de openbare orde verstoren, het woon- en leefklimaat aantasten, of anderszins overlast veroorzaken.
- ▶ De SGP vindt dat er op plekken waar gedeald wordt, een intensieve politiecontrole noodzakelijk is, met name als dit gebeurt in de buurt van plaatsen waar veel kinderen zijn, zoals scholen en speelplaatsen.

- ▶ De SGP vindt dat in de gemeente geen gok-/speelautomatenhal mag komen.
- ▶ De SGP is voorstander van het sluiten van een hennepconvenant waarbij er afspraken worden gemaakt tussen gemeente, politie, de netbeheerder en andere betrokkenen in het kader van opsporing van hennepplantages.

2.6.4 Reclame en openbare zedelijkheid

Publieke eerbaarheid is iets dat haast niet meer lijkt te bestaan. Het oprichten en exploiteren van seksinrichtingen, het aanbieden van erotische goederen, het aanbrengen van erotische afbeeldingen en dergelijke zaken worden door de gemeente middels de APV aan banden gelegd. Daarbij is het de taak van het gemeentebestuur om dit binnen de grenzen van hogere regelgeving maximaal tegen te gaan. Met name reclame-uitingen of affiches op reclameborden en in bushokjes worden steeds vaker confronterend. Soms is er zelfs sprake van godslastering. De gemeente moet maximaal van haar bevoegdheid gebruik maken om via de APV deze reclames te weren.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil maximale bestrijding van godslasterlijke en onzedelijke reclame in de openbare ruimte, onder andere door goede contracten met exploitanten.
- ▶ De SGP wil een reclameklachtenlijn instellen, zodat de gemeente na klachten uit de samenleving stappen kan ondernemen naar de exploitant.

3. Echt voor elkaar, echt voor Capelle

De kwaliteit van de Capelse gemeenschap wordt voor een belangrijk deel bepaald door de onderlinge betrokkenheid van haar inwoners op elkaar. In een betrokken gemeenschap dragen we allen verantwoordelijkheid voor onszelf en voor elkaar. Samen vormen wij onze lokale gemeenschap; voor een ieder is daarin plaats om te wonen, te werken, te recreëren, en zich te ontplooiën. Wie zorg en aandacht nodig heeft, krijgt die ook. Eenzaamheid onder jongeren en ouderen is een groter wordend probleem en dient in 2025 met minimaal 33% te zijn verminderd.

3.1 Algemeen m.b.t. welzijn, jeugdbeleid en jeugdzorg, gezondheid en ouderenzorg

Als gevolg van de decentralisaties in 2015 is het landschap van zorg en welzijn voor de Capellenaar flink veranderd. De SGP ondersteunt van harte het uitgangspunt dat iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft en dat ook zo veel als mogelijk mag worden uitgegaan van wat iemand kan (eigen kracht). Ook is het stimuleren van activiteiten, contacten en het 'bezig zijn' positief omdat dit, menselijkerwijze gesproken, zwaardere hulp- of zorgvragen (op termijn) vermindert of zelfs voorkomt.

Na de transitie in de zorg in 2015 vindt de SGP het van groot belang dat ook de daadwerkelijke transformatie van het sociale domein (welzijn en zorg) gestalte krijgt. Het doel van de wijzigingen in 2015 was om de kwaliteit van de hulp/zorg te verhogen en vooral ook beter af te stemmen op de specifieke situatie en hulpvragen van onze burgers. En dat ook zo mogelijk tegen een lager prijskaartje. Dat wil de SGP niet uit het ook verliezen!

De SGP vindt dat de vele taakgebieden voor de burger nog te ondoorzichtig zijn en beter op elkaar moeten worden afgestemd. Er is nu het Welzijn- en Zorgplein, het WMO Loket, de Stichting Welzijn Capelle, die ook in de wijken actief is, het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), de regionale GGD en dit alles ook nog naast de bestaande hulpverleningsinstanties inclusief de huisarts.

Door deze veelheid aan mogelijkheden bestaat juist de kans dat niet iedereen de hulp, ondersteuning of zorg krijgt die nodig is en daardoor tussen wal en schip valt. Hier ligt een taak voor de gemeente om dat te voorkomen. De gemeente kan hierbij de eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid benadrukken, maar de SGP vindt dat we barmhartig naar onze naaste dienen te zijn. Laten we ruimhartig de benodigde hulp en zorg aanbieden aan mensen die in de knel zijn gekomen. Goede zorg voor Capellenaren is voor de SGP heel belangrijk. De gelden die daarvoor nodig zijn, moeten beschikbaar zijn ook al zijn er op andere plekken tekorten.

De SGP vindt dat de gemeente burgerzin en het elkaar behulpzaam moet stimuleren en in dat verband mantelzorgers adequate ondersteuning moet bieden. Ook ligt er voor de gemeente een taak ten aanzien van het stimuleren van vrijwilligerswerk. In de gevallen dat het eigen netwerk tekortschiet dient de gemeente als vangnet te fungeren.

De WMO-raad vervult een waardevolle en betrokken rol binnen gemeente. De SGP is van mening dat goed naar de WMO-raad moet worden geluisterd.

3.2 Jeugdbeleid en Jeugdzorg

3.2.1 Jeugdbeleid

Opvoeding en zorg voor kinderen en jongeren is allereerst een taak van de ouders. In het gezin worden de jongeren toegerust voor het goed functioneren in de samenleving en worden waarden en normen overgedragen. Het gezin biedt de voor de opvoeding fundamentele basis van veiligheid, rust en structuur. Het gezin wordt dan ook wel de hoeksteen van de samenleving genoemd.

De SGP wil een constructieve bijdrage leveren aan het jeugd- en jongerenbeleid. Daarom worden voor de jongeren voldoende passende voorzieningen en activiteiten georganiseerd. Voor de jonge jeugd in de directe omgeving van de woningen voldoende speelplekken met (duurzame) speeltoestellen en voor de oudere jeugd wordt de mogelijkheid verkend om op een aantal locaties binnen de gemeente jongerenontmoetingsplaatsen te realiseren. De keuze en de inrichting van die locaties vinden plaats in goed overleg met de omwonenden, waarbij mogelijke overlast tot een minimum wordt beperkt. De spelregels die voor deze plaatsen gelden worden duidelijk gecommuniceerd naar jongeren en omwonenden. Zo worden harde afspraken gemaakt dat er niet wordt gedeald of (soft)drugs wordt gebruikt. Tevens worden regels gesteld omtrent geluidsoverlast, in het bijzonder tijdens de avond en nacht. Op de naleving van die afspraken wordt nauwlettend toegezien.

De SGP wil stimuleren dat er zelfinitiatieven worden ontplooid, en gemeentelijke accommodaties kunnen daarvoor worden ingezet. Daarnaast worden jeugdactiviteiten georganiseerd in de wijk- en buurthuizen. Een stedelijk jongerencentrum heeft voor Capelle weinig toegevoegde waarde". Het integreren van jeugd- en jongerenwerk met het werk onder ouderen in niet-leeftijdsgebonden hobbyclubs heeft een wederzijds positief effect.

De jeugdraad kan een waardevol instituut vormen, dat het gemeentebestuur actief kan adviseren over (in het bijzonder) beleidsterreinen die te maken hebben met jeugd en jongeren. Daar moet de jeugdraad dan ook voor worden ingezet. Aan de jeugdraad worden geen gemeentelijke taken overgedragen; ook het organiseren van feesten is geen taak voor de jeugdraad.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil voldoende speelplekken in de directe omgeving van de woningen.
- ▶ Voldoende accommodatie voor de opvang van 12- tot en met 16-jarigen en 16+-jongeren realiseren, alsmede jeugdvoorzieningen van sportclubs en sport- en ontmoetingsplekken op straat.
- ▶ De SGP wil bij de inrichting van jongeren ontmoetingsplaatsen heldere afspraken maken met jongeren en omwonenden.
- ▶ Kinderen met leer- en ontwikkelingsachterstanden intensief begeleiden (voor- en vroegschoolse educatie).
- ▶ Voortijdige schoolverlaters worden tijdig in beeld gebracht en zo nodig wordt aan de betreffende jongeren extra ondersteuning geboden.

- ▶ In de visie van de SGP heeft de jeugdraad primair een adviserende functie naar het gemeentebestuur.
- ▶ De vangnetregeling schoolzwemmen moet worden gecontinueerd.

3.2.2 Jeugdzorg

De jeugdzorg heeft betrekking op (kwetsbare) jongeren en gezinnen, waarbij de gemeente een goed vangnet realiseert. De SGP streeft ernaar dat jongeren gezond en veilig opgroeien tot burgers die vanuit een gezond verantwoordelijkheidsbesef volop meedoen in de samenleving. Daarom wil de SGP investeren in de jeugd en werken aan goede voorzieningen en netwerken.

Om gezinnen in staat te stellen optimaal te functioneren, is er een Centrum van Jeugd en Gezin (CJG) binnen de gemeente. Ouders, kinderen, jongeren kunnen met hun vragen over opvoeden en opgroeien bij dit centrum terecht. Het beleid van dit centrum is erop gericht hulp te bieden aan gezinnen om problemen te voorkomen. Het centrum neemt bij de hulpverlening als uitgangspunt het gezin als eenheid. Bij complexe hulpvragen heeft het centrum een coördinerende functie naar de jeugd(gezondheids)zorg.

Voor een vroegtijdige signalering van probleemgezinnen is een strategische samenwerking noodzakelijk tussen het centrum en maatschappelijke organisaties. Met het actief ingrijpen in gezinnen wordt de noodzakelijke terughoudendheid en zorgvuldigheid in acht genomen. De SGP vindt dat er bij de nieuwe inrichting van de jeugdzorg keuzevrijheid moet blijven bestaan, waardoor rekening wordt gehouden met de identiteit van ouders en jongeren en zij hulp kunnen kiezen die bij hun achtergrond past. Verder dient steeds te worden bedacht dat de hulp/zorg zo dicht mogelijk bij de burger wordt georganiseerd. Oplossingen worden zoveel mogelijk gezocht in het eigen netwerk en zo weinig mogelijk bij specifieke instellingen. Het accent in de dienstverlening ligt dus op flexibiliteit en maatwerk.

Verder vindt de SGP dat kwaliteit van de hulp/zorg voorop dient te staan, waarbij het adagium opgaat dat 'voorkomen' nog altijd beter is dan 'genezen'. Inzet op preventie is dan ook van belang. Financiële afwegingen dienen niet op voorhand leidend te zijn.

De SGP vindt dat het CJG de regie-rol nog strakker kan invullen en dat zoveel mogelijk moet worden voorkomen dat meerdere hulpverleningsorganisaties langs elkaar heen werken of zelfs elkaar tegenwerken. Daarom steunt de SGP de initiatieven die zijn ontplooid op het gebied van 'één gezin, één plan, één begeleider'. De decentralisaties in met name de Jeugdzorg bieden volgens de SGP een kans om dit verder gestalte te geven.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Preventie is een belangrijke doelstelling in de Jeugdzorg: voorkomen moet worden dat jongeren onnodig in de gedwongen Jeugdzorg terechtkomen.
- ▶ De SGP ziet een belangrijke preventieve taak weggelegd voor het Centrum voor Jeugd en Gezin bij het voorkomen van gezinsdrama's en geweld achter de voordeur; daarbij wordt gebruik gemaakt van het elektronisch kinddossier en de verwijzingsindex.

- ▶ De decentralisatie van met name de Jeugdzorg noodzaken volgens de SGP tot een evaluatie van de activiteiten van het CJG, waarbij het voeren van de regie (één gezin, één plan, één begeleider) een belangrijke doelstelling is.
- ▶ Hulpverlening en opvoedingsondersteuning worden met inachtneming van de identiteit van het gezin vorm gegeven. Zorg die aansluit bij de overtuiging van het gezin is effectiever en daardoor goedkoper.
- ▶ De SGP zet in op een daadwerkelijke transformatie: zoveel mogelijk ondersteunen in de natuurlijke context van een jongere, eventueel in een pleeggezin en zo weinig mogelijk in instellingen waarin jongeren langdurig verblijven.
- ▶ Kerken, scholen en maatschappelijke organisaties worden intensief betrokken bij het tot stand komen van gemeentelijk beleid bij de decentralisatie van Jeugdzorg.
- ▶ Identiteitsgebonden zorgaanbieders worden betrokken in het aanbestedingstraject om zorg te leveren. Dat geldt ook voor kleinere of nieuwe zorginstellingen. Als direct contracteren niet mogelijk is, wordt gekeken naar de mogelijkheden van onderaannemerschap.

3.2.3 Zorg en welzijn

Met de wijzigingen in het sociale domein zijn met ingang van 2015 veel taken voor de zorg en het welzijn van (kwetsbare) medeburgers en hun leefomgeving bij de gemeente neergelegd. In Capelle worden deze taken uitgevoerd door het WMO Loket (voor zorgvragen) en door Stichting Welzijn Capelle (voor wijk- en welzijnswerk).

Deze wijzigingen hebben met zich meegebracht dat de gemeente ondersteuning, begeleiding en verzorging aan huis levert. De SGP vindt dat de mogelijkheden die er zijn voor het aanbieden van maatwerk ten volle benut moeten worden. Ook de stimulering van hulp aan je naaste (individueel, in de wijk of georganiseerd via bijvoorbeeld kerken) is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Zorgen voor elkaar is volgens de SGP niet alleen voorbehouden aan zorginstellingen, maar is de taak van iedereen.

De SGP pleit voor een ruimhartig beleid dat voorwaarden schept voor de burger om zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen en solidair te zijn ten opzichte van mensen met (psychiatrische) beperkingen en/of langdurige zorgbehoefte. Bij de beoordeling staat de zorgvraag centraal en niet de concreet gevraagde voorziening. Bij de uitvoering van de WMO dient optimale keuzevrijheid te worden gewaarborgd, zodat burgers hulp kunnen kiezen die bij hen past. Dat houdt ook in dat burgers ruimte krijgen om de zorg te kiezen vanuit de instelling of organisatie die bij hen past. Ook in het geval van integrale kindcentra dient die ruimte er te blijven.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP bepleit het ontplooiën van initiatieven om de (zeer) ernstige eenzaamheid in 2025 met 33% te verminderen. De gemeente dient hierbij samen te werken met maatschappelijke organisaties, scholen, kerken en burgers. Ook het stimuleren van de onderlinge betrokkenheid – binnen gezin, familie, kerk en maatschappelijke verbanden – is in dit kader van belang. Ook niet-kwetsbaren moeten worden opgeroepen tot actief burgerschap, om zich in te zetten voor hun medeburgers. Kerken kunnen hierin een stimulerende rol vervullen.
- ▶ De SGP vindt dat bij de WMO een optimale keuzevrijheid moet worden gegarandeerd, zodat burgers hulp kunnen ontvangen van een organisatie die qua identiteit of levensbeschouwing bij hen past.
- ▶ Voor de SGP zijn bij de invulling van het lokale WMO-beleid maatwerk en flexibiliteit belangrijke uitgangspunten.
- ▶ Het persoonsgebonden budget (PGB) ziet de SGP als een goede mogelijkheid om burgers keuzevrijheid te geven; daarom moet het PGB een vergelijkbare waarde hebben als de zorg die in natura wordt verleend.
- ▶ De SGP vindt dat bij de verlening van zorg de continuïteit en de kwaliteit belangrijke aandachtspunten zijn.
- ▶ De SGP vindt dat er adequate informatie, advies en ondersteuning dient te worden verleend door een fysiek, telefonisch en digitaal goed bereikbaar zorgloket.
- ▶ De SGP vindt als hoofdregel dat (her-)indicering door middel van een huisbezoek dient plaats te vinden om voldoende zicht te krijgen op de zorgvraag.
- ▶ De SGP vindt dat de WMO-adviesraad een belangrijke rol vervult: de (ongevraagde) adviezen van deze raad worden serieus genomen.
- ▶ Wanneer een eigen bijdrage voor individuele voorzieningen in het kader van de WMO wordt gevraagd is de SGP er voorstander van dat dit naar draagkracht gebeurt.
- ▶ We zien een toename in het aantal verwarde personen. De gemeente moet hier meer aandacht aan besteden.

3.2.4 Zorg voor ouderen

Als gevolg van demografische ontwikkelingen zal het aantal ouderen ook in onze gemeente de komende jaren toenemen. Bij nieuwbouw moet per wijk rekening worden gehouden met huisvesting van deze groeiende doelgroep, door het bouwen van seniorenwoningen. Het streven is om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten wonen, aangepast aan de beperking die men heeft. De realisatie van nieuwe aanleunwoningen en woonzorgcomplexen, die hieraan voldoen, moet daarom prioriteit hebben. Tevens moeten ouderen terug kunnen vallen op voorzieningen in hun directe woonomgeving, zoals alarmeringssystemen en de wijkfunctie van een zorginstelling.

Het doel van het ouderenbeleid is om ouderen in de gelegenheid te stellen zo volwaardig mogelijk in de samenleving te kunnen blijven participeren. De ouderen moeten zich gewaardeerd, nuttig en veilig voelen. De zorg voor ouderen is echter niet alleen voorbehouden aan zorginstellingen, maar is de taak van iedereen. Door het tonen van

naast liefde aan de mensen in de eigen nabije omgeving voorkomen we dat ouderen in een sociaal isolement raken.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De wijkverpleegkundige; naast verpleegkundige zorg kan zij ook andere behoeften en bedreigingen signaleren en hierop actie ondernemen.
- ▶ Een sluitend zorgpakket en –netwerk, zoals thuiszorg, maaltijdvoorziening, alarmering, voorlichting (voeding, beweging, veiligheid) en terminale thuiszorg.
- ▶ Het zorgen voor een goede spreiding van voldoende seniorenwoningen met bereikbare en toegankelijke voorzieningen in de directe omgeving (woonservicezones).

3.2.5 Vrijwilligerswerk

De SGP koestert de hoge waarde van het vrijwilligerswerk. Vrijwilligers verdienen de waardering van de samenleving. Inmiddels is er met behulp van een digitale vrijwilligersvacaturebank inzicht in de gewenste ondersteuning. Aangezien vrijwilligers van onbetaalbare waarde zijn voor de samenleving is een gemeentelijk schouderklopje (bijvoorbeeld in de vorm van een jaarlijkse bijeenkomst) gewenst.

3.2.6 Volksgezondheid

Welvaart brengt risico's mee voor de volksgezondheid. Menig burger leeft niet (geheel) gezond. Te weinig bewegen, ongezonde voeding, roken en overmatig alcoholgebruik vormen bedreigingen voor de gezondheid. Daarnaast vragen zaken als depressiviteit, eenzaamheid en diabetes de aandacht, aangezien die het welbevinden beïnvloeden.

De zorg voor de gezondheid is primair een persoonlijke- en gezinsverantwoordelijkheid. Wel wil de SGP actief bijdragen aan bezinning op de huidige leefwijze en maatregelen treffen om de volksgezondheid te bevorderen. De gemeente heeft als taak, in overleg met diverse (lokaal) deskundigen een lokaal gezondheidsbeleid vorm te geven en een samenhangend pakket maatregelen te realiseren. Tot dit beleid hoort onder het wijzen op de risico's van een vrije seksuele moraal onder jeugd en het ontmoedigen daarvan alsmede het bestrijden van 'digitale verslaving' en het sociale isolement dat daar het gevolg van kan zijn.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil specifieke aandacht schenken aan een actief en integraal verslavingsbeleid, dat begint met de erkenning van de problematiek en voorziet in gerichte maatregelen.
- ▶ Toezicht houden op de effecten van gezondheidsbeleid en zo nodig beleidsmatig bijsturen.

3.2.7 Vluchtelingen en statushouders

Hoewel de vluchtelingen crisis over haar hoogtepunt lijkt te zijn, vraagt de opvang van ontheemden ook de komende jaren onze aandacht. In Capelle moet plek zijn voor tijdelijke huisvesting voor vluchtelingen en voor statushouders. De gemeente moet in ieder geval

minimaal het aantal vluchtelingen met een verblijfsstatus huisvesten dat het rijk van de gemeente vraagt. Maar ook daarna is er werk aan de winkel. De gemeente moet zich inzetten voor de integratie van statushouders in de Nederlandse samenleving. Het beheersen van de Nederlandse taal is daarbij essentieel. Uiteindelijk is de opvang en integratie van statushouders een verantwoordelijkheid van de samenleving als geheel. Met elkaar moeten we statushouders thuis laten raken in onze samenleving.

3.3 Onderwijs

3.3.1 Lokaal onderwijsbeleid

In samenspraak met de schoolbesturen dient de gemeente zich te bezinnen op de vormgeving van een effectief lokaal onderwijsbeleid. Het platform lokaal onderwijsbeleid, waarin alle scholen in Capelle participeren, is een serieuze partner voor het gemeentebestuur om te komen tot een breed gedragen lokaal onderwijsbeleid. De SGP pleit voor een 'beleidsrijke' invulling van het lokaal onderwijsbeleid, waarbij de vrijheid van onderwijs leidend is. De gemeente dient zich te onthouden van actieve inmenging in het lesprogramma van de school.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP hecht eraan dat onderwijsinstellingen de mogelijkheid wordt geboden schoolmaatschappelijk werk identiteitsgebonden in te kopen.
- ▶ De SGP vindt dat op het gebied van onderwijs en cultuur een meer vraaggestuurde benadering vanuit de onderwijsinstellingen de voorkeur verdient.
- ▶ De SGP wil het leerlingenvervoer adequaat regelen, zodat ouders in staat zijn hun kinderen passend onderwijs te laten volgen dat aansluit bij de gewenste identiteit.
- ▶ Ook kunnen de ouders in kwetsbare gezinssituaties niet zonder meer zelf (volledig) verantwoordelijk worden gesteld voor het vervoer van hun kinderen naar school.

3.3.2 Onderwijs huisvesting

De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van het onderwijs in de gemeente. Eind 2017 is het Strategisch Huisvestigingsplan Onderwijs vastgesteld. Hierin wordt voor de periode van 4 jaar bepaald op welke wijze in Capelle rekening kan worden gehouden met de dalende tendens ten aanzien van de leerlingaantallen in combinatie met het blijven behouden van kwalitatief goede onderwijsgebouwen. De SGP vindt het goed als bij beslissingen over nieuwbouw of renovatie van schoolgebouwen steeds ook wordt gekeken hoe met elkaar samenhangende functies op bepaalde plekken in Capelle kunnen worden geconcentreerd (zoals onderwijslocaties, kinderopvang, peuterspeelzalen).

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Gezien de veranderingen in de bevolkingssamenstelling en de tendens van het dalen van het aantal leerlingen in onze gemeente, dient de gemeente jaarlijks het actuele aantal leerlingen te vergelijken met de gehanteerde prognoses teneinde afwijkende ontwikkelingen zo vroeg mogelijk te kunnen traceren.
- ▶ In de visie van de SGP dient de gemeente zorg te dragen voor kwalitatief goede onderwijshuisvesting, waarbij binnenklimaat, vermindering van energiegebruik, veiligheid en duurzaamheid prioriteit hebben.
- ▶ De SGP hecht eraan dat het gemeentebestuur rekening houdt met de identiteit van de school.

3.3.3 Onderwijsachterstanden

De gemeente vervult een sturende en coördinerende rol bij de bestrijding van de onderwijsachterstanden. Brede School Netwerken kunnen een belangrijk instrument zijn bij de bestrijding van onderwijsachterstanden en het bevorderen van de sociale cohesie. Op scholen of instanties wordt echter geen dwang uitgeoefend om te participeren binnen een Brede School Netwerk.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt het van belang achterstanden in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren. Daarbij kunnen ook de binnen Brede School Netwerken functionerende zorgnetwerken (consultatiebureaus, logopedie, enz.) een belangrijke rol spelen.
- ▶ De SGP vindt dat bij eventuele afspraken met scholen over integratie en spreiding van leerlingen, de vrijheid van richting en inrichting in acht moet worden genomen. De inpassing van het thema integratie en burgerschap in het lesprogramma is een aangelegenheid van de scholen.
- ▶ De SGP vindt dat kinderen niet verplicht dienen te worden een vorm van onderwijs te volgen vóórdat zij de leerplichtige leeftijd hebben bereikt.
- ▶ Wel steunt en faciliteert de SGP in het belang van de doorgaande leerlijnen initiatieven om te komen tot schoolgebonden peuterspeelzaalwerk.

3.4 Cultuur

3.4.1 Cultuur en kunstuitingen

De SGP pleit voor een sober maar doeltreffend cultuurbeleid, met name gericht op behoud van bestaande cultuur (objecten – gebouwen, landschapselementen) en lokale gewoonten en gebruiken. Daarbij zijn vooral twee richtlijnen van belang. In de eerste plaats de principiële richtlijn van de Bijbel. In de tweede plaats is de notie van belang dat cultuurbeleid geen kerntaak is van de overheid, maar een terrein waarop de overheid vooral faciliterend en stimulerend optreedt. Culturele vorming is een waardevol element. Deze vorming dient wel genormeerd te worden door de Bijbel.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP is van mening dat kunst origineel en herkenbaar moet zijn en een zodanige plaats en functie in de samenleving dient te hebben, dat financiële steun te rechtvaardigen is.
- ▶ De SGP vindt dat kunst de toets van de Bijbel moet kunnen doorstaan; kunstuitingen met een aanstootgevend en shockerend karakter en/of met grof en godslasterlijk woordgebruik dienen te worden tegengegaan en niet te worden gesubsidieerd.
- ▶ De SGP vindt dat het gemeentebestuur terughoudend moet zijn bij het opzetten van culturele activiteiten; in plaats daarvan wordt het particulier initiatief gestimuleerd.
- ▶ De SGP is er voorstander van dat slechts steun wordt verleend aan cultuuruitingen die betekenis hebben voor de lokale gemeenschap, waarbij de inhoud en/of vormgeving voldoen aan de in de Bijbel gestelde normen.
- ▶ De SGP wil de subsidie aan het Isalatheater aanzienlijk en structureel verminderen omdat een dergelijke voorziening geen taak is voor de overheid en daarom zichzelf dient te bedruipen.

3.4.2 Bibliotheek

Bibliotheeken hebben in deze tijd van individualisering een belangrijke functie als 'ontmoetingsplaats'. De kern van de bibliotheektaak ligt in een vrije, laagdrempelige multimediale informatieverstrekking voor de burgers, gericht op culturele en educatieve ontwikkeling en maatschappelijke vorming. De bibliotheek heeft een maatschappelijke opdracht, in het bijzonder voor mensen met een (taal)achterstand. Een nauwe band met het onderwijs in Capelle is daarom belangrijk.

De bibliotheek moet 'mee-ontwikkelen' met de ontwikkelingen in de maatschappij maar wel een tegenwicht moeten bieden aan '(digitale) over-informatie', waarbij het bevorderen van het lezen de belangrijkste doelstelling blijft. Bij het aanbieden van internetvoorzieningen wordt gekozen voor gefilterd internet. Voor het gebruiken van de internetvoorzieningen wordt een redelijke bijdrage van de gebruiker gevraagd.

De gemeente kan bij de verstrekking van informatie aan de burger intensiever gebruik maken van de bibliotheek als vitaal informatieknooppunt.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP is voorstander van een hoofdvestiging van de bibliotheek centraal in Capelle. De SGP vindt dat in de wijken ook uitleenpunten aanwezig moeten zijn, waarbij de concrete invulling afhangt van de behoeften in de betreffende wijk.
- ▶ De SGP vindt dat het fungeren als vitaal knooppunt van informatie en het uitleenen van boeken de hoofdfuncties moeten blijven van een bibliotheek.

- ▶ De SGP hecht eraan dat bij het aanschafbeleid van de bibliotheek ook voldoende aandacht wordt gegeven aan studieboeken en boeken met een positief christelijke strekking; aanstootgevende, godslasterlijke, zedenkwetsende en gezagsondermijnende boeken, affiches en tentoonstellingen moeten worden geweerd.

3.4.3 Monumenten

Ten aanzien van de monumentenzorg moet de gemeente een actief beleid voeren. De SGP streeft naar het behoud van karakteristieke panden, landschappen en buurten. Bij de vaststelling van de monumentenlijst wordt niet alleen op de monumentale aspecten gelet, maar ook op de belangen van de eigenaar. Hetzelfde geldt voor beschermde stads- en dorpsgezichten. Bescherming van het culturele erfgoed is goed, maar bij elke beslissing hierover moet een nuchtere integrale afweging van belangen plaatsvinden.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat het gemeentebestuur erop toe moet zien dat gemeentelijke monumenten of beeldbepalende panden in goede staat van onderhoud verkeren.
- ▶ De SGP vindt dat tegenover plaatsing op een monumentenlijst een (financiële) tegemoetkoming moet staan.

4. Werk en inkomen in Capelle

Een krachtige lokale economie is goed voor elkaar en goed voor Capelle! Het hebben van werk om daarmee zelf te kunnen voorzien in een inkomen is ook goed voor elkaar en goed voor Capelle. Werk is waardevol omdat dit goed is voor de geest en het lichaam. Het geeft een doel aan ons leven en zorgt dat we vitaler blijven en voorkomt ook vereenzaming, criminaliteit en onveiligheid. Voor elkaar, voor Capelle houdt daarnaast ook in dat we omkijken naar elkaar en dat de lokale overheid zorgt voor haar burgers als die (tijdelijk) niet in staat zijn te werken.

4.1 Economische zaken

Een sterke lokale economie draagt bij aan een levensvatbare gemeente waar het plezierig wonen en werken is. Het gemeentebestuur moet streven naar een zo gunstig mogelijk ondernemersklimaat, daartoe de juiste randvoorwaarden scheppen en ook het evenwicht tussen de verschillende soorten bedrijvigheid in Capelle bewaken.

De SGP wil economische activiteiten stimuleren en initiatieven van de Capelse burgers en ondernemers bevorderen. Het ambtelijk apparaat en het gemeentebestuur hebben vaak allerlei ideeën en zij willen daar vaak zelf maar al te graag mee aan de slag. De SGP wil echter de energie en creativiteit van de Capellenaren zoveel als mogelijk stimuleren en gebruiken.

De gemeente Capelle is de laatste jaren flink gestegen op de lijst van MKB-vriendelijkste gemeenten en staat nu op de 15e plaats. Deze plaats wil de SGP vasthouden en nog verder verbeteren door in te zetten op het verbeteren van het imago van onze gemeente. Regels zijn er om ondernemerschap in goede banen te leiden, maar zeker niet om te frustreren.

Conform de Bijbel als Gods Woord en de christelijke traditie, is de zondag als de dag van de HEERE een dag waarop de mens niet alleen moet, maar vooral ook mag rusten. Daarom is de SGP principieel tegen commercieel gerichte bedrijvigheid op zondag, de zondagsopenstelling van winkels en het houden van markten, braderieën of festiviteiten op zondag. Het is ook vanuit sociale motieven en uit een oogpunt van welzijn/gezondheid van belang om wekelijks te rusten. Een lokale 'accu-dag' heeft de SGP dit wel genoemd. In de afgelopen college periode 2014-2018 heeft het gemeentebestuur besloten tot het volledig vrijgeven van de openstelling van winkels op zondag in Capelle. Zoals wij al verwacht hadden, maken vooral de grote winkelketens hiervan gebruik en ervaren de (lokale) ondernemers uit het midden- en kleinbedrijf hiervan nadeel en kan dit een bedreiging in hun bestaansrecht zijn.

De SGP vindt dit niet acceptabel en wil dat een diepgaand en integraal onderzoek wordt uitgevoerd naar de effecten van de '24/7-economie' op de lokale economie, arbeidsmarkt, gezondheid, sociale cohesie, veiligheid en veiligheidsbeleving. Ook het effect van het gesloten houden van winkels op zondag op de genoemde aspecten dient hierin aan de orde te komen.

De SGP wil dat er ten aanzien van de vestiging van overlastgevendende horecagelegenheden een terughoudend beleid wordt gevoerd. De SGP is een voorstander van een sober reclamebeleid. Hierbij zijn belangrijke aandachtspunten: de kwaliteit van de openbare ruimte, uitstraling van winkelcentra en bedrijfsterreinen en het karakter van de reclame.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil dat meer wordt ingezet op het verbeteren van het imago van de gemeente als 'ondernemers-vriendelijke-gemeente'.
- ▶ De SGP wil een analyse van de huidige regelgeving voor ondernemers om na te gaan welke regels kunnen vervallen of versimpeld worden.
- ▶ De SGP wil dat de MKB-ondernemers in de kleine wijkwinkelcentra extra worden ondersteund om deze wijkvoorzieningen in stand te houden.
- ▶ De SGP maakt zich zorgen over een 24-uurs economie en wil daarom inzetten om de zondag als 'accu-dag' voor elkaar en voor Capelle te laten zijn.
- ▶ De SGP wil een diepgaand en integraal onderzoek naar de effecten van 52 koopzondagen per jaar op de Capelse samenleving.
- ▶ De SGP wil "vergroening" van nieuwe reclamecontracten waarmee lichtvervuiling wordt voorkomen en energie kan worden bespaard.

4.2 Geen werk of beperkt arbeidsvermogen

Het is een Bijbelse opdracht dat de overheid de burgers ondersteunt die in een maatschappelijk isolement verkeren of dreigen te raken. Het aanbieden van werk is daarbij het beste middel. Daarom is een belangrijk uitgangspunt dat mensen met een uitkering die kunnen werken, ook moeten werken. Vanuit de Participatiewet (voormalige WWB, WSW en Wajong) heeft de gemeente sinds 1 januari 2015 verschillende instrumenten in handen om burgers zoveel mogelijk te laten participeren in de samenleving, waarbij rekening wordt gehouden met hun arbeidsvermogen en beperkingen.

Er wordt heldere voorlichting gegeven over regels en bijstandsmogelijkheden zodat iedereen weet waar hij of zij recht op heeft en dat ook krijgt. Fraude en misbruik van sociale zekerheidsvoorzieningen worden consequent aangepakt. De gemeente voert regelmatig controles uit op de rechtmatigheid van de uitkeringen.

Door middel van (her)scholing kan de kans op het vinden van werk worden vergroot. Werkzoekenden worden actief ondersteund door een persoonlijke begeleider. De SGP vindt dat bij niet of onvoldoende meewerken aan door de gemeente aangeboden ondersteuning of werkgelegenheidsprojecten, er gevolgen kunnen zijn voor de te ontvangen uitkering.

De gemeente maakt hiervoor gebruik van de diensten van zowel Promen als van Stichting CapelleWerkt. De gemeenschappelijke regeling Promen heeft een lange historie met Capelle en heeft inmiddels veel ervaring en expertise opgebouwd om aan mensen met een arbeidsbeperking zinvolle arbeid aan te bieden. Hierbij wordt gestreefd om zoveel mogelijk mensen te laten werken bij een reguliere werkgever (via begeleid werk of detachering). De Stichting CapelleWerkt heeft een belangrijke functie bij het bevorderen van de arbeidsparticipatie en het bieden van ondersteuning bij uitstroom uit de bijstand. Ook de projecten die deze stichting opzet ten bate van het maatschappelijk welzijn van de Capelse gemeenschap (zoals de meubel- en kledingbank en de voedselbank) worden zeer gewaardeerd. Deze nuttige initiatieven verdienen de warme steun van de gemeente. In uitzonderlijke gevallen kan het voorkomen dat mensen langer dan drie jaar een beroep moeten doen op de Voedselbank.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Om te waarborgen dat bijstand alleen wordt verstrekt aan hen die daar recht op hebben wordt de instroom bewaakt en wordt fraude streng aangepakt.
- ▶ Van uitkeringsgerechtigden wordt naar vermogen een tegenprestatie gevraagd in de vorm van maatschappelijk nuttige activiteiten.
- ▶ De SGP wil ruimhartig individuele ontheffingen van de arbeidsplicht verlenen aan mensen die door omstandigheden niet in staat zijn aan het arbeidsproces deel te nemen (zoals alleenstaande ouders met jonge kinderen).
- ▶ Diaconale ondersteuning vanuit de kerken wordt niet in mindering gebracht op de bijstandsuitkering.
- ▶ De SGP steunt Promen om als uitvoeringsorganisatie voor de gemeente te fungeren. Schaalgrootte en samenwerking met omliggende gemeenten zijn hierbij belangrijk en vragen eventueel aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling Promen.
- ▶ De SGP is blij met de nieuwe vestiging van Promen aan de Hoofdweg en zet zich ervoor in dat in Capelle een vestiging van Promen blijft.

4.3 Armoede en schuldhulpverlening

Hoewel de SGP het belangrijk vindt dat burgers hun eigen verantwoordelijkheid nemen, ook als het gaat om werk, is zij ook van mening dat de (plaatselijke) overheid de roeping heeft om op te treden als het schild voor de 'zwakken'. Het aantal huishoudens met een inkomen op of onder het sociaal minimum neemt toe. De gemeente Capelle heeft ten opzichte van Nederland relatief veel huishoudens met een bijstandsuitkering (8,0% ten opzichte van 5,7% in Nederland) en ook veel alleenstaanden met een bijstandsuitkering (13% ten opzichte van 10% in Nederland). De laatste jaren neemt ook het beroep op bijstands- en bijstandsgerateerde uitkeringen onder AOW-gerechtigden in Capelle toe en is dit fors meer dan in Nederland (24,6% ten opzichte van 15,6% in Nederland)

Eén op de acht kinderen in Capelle groeit op in armoede en dit lijkt toe te nemen. De SGP vindt dat dit voorkomen moet worden en dat hier meer op ingezet dient te worden. Het is een Bijbelse opdracht dat voor deze medeburgers een goed sociaal vangnet bestaat. De SGP heeft het initiatief genomen om jaarlijks een zogenoemde "armoededag" te organiseren. Op die dag wordt met alle betrokken maatschappelijke organisaties een aantal thema's met betrekking tot het gemeentelijk armoedebeleid besproken. Tevens worden de effecten van het gemeentelijk beleid op de inkomens van de minima bezien.

Bevordering van arbeidsdeelname is een belangrijk instrument om de armoede te bestrijden. Een aantal mensen dat recht heeft op aanvullende (gemeentelijke of andere) inkomensvoorzieningen maakt daar onvoldoende gebruik van, vaak uit onbekendheid met de vele regelingen.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil geen bezuiniging op het armoedefonds en op de bijzondere bijstand.

- ▶ De SGP wil dat er meer wordt ingezet op het bestrijden van armoede onder alleenstaanden en ouderen.
- ▶ De SGP wil het aantal kinderen dat in armoede opgroeit structureel en significant verlagen.
- ▶ De voedselbank is een waardevolle organisatie voor Capelle die krachtige steun verdient van zowel particulieren als de gemeente.
- ▶ De SGP vraagt het gemeentebestuur een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid te voeren ten aanzien van burgers die, buiten hun toedoen, niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen.
- ▶ De wijze waarop de schuldhulpverlening op dit moment is georganiseerd, is goed en dient te worden gecontinueerd.

5. Bouwen aan Capelle

Capelle kan gerust een unieke gemeente worden genoemd. In 2015 werd Capelle uitgeroepen tot de groenste gemeente van Nederland. Dit terwijl Capelle toch een zeer dichtbevolkte gemeente is. Ze vormt de natuurlijke overgang tussen het hoogstedelijke Rotterdam en het landelijke Groene Hart. Inmiddels is ook Capelle zelf een stedelijke gemeente. Maar toch herkennen veel Capellenaren zich juist in het groene, kleinschalige karakter van de Capelse wijken. Dat maakt Capelle uniek: dicht bij de grote stad een oase van de menselijke maat, maar wel met het gemak van een aantal 'stadse' voorzieningen zoals de metro en het ziekenhuis. De SGP kan zich dan ook prima vinden in het motto van de Structuurvisie van Capelle: "Parkstad naast economische motor".

Tegelijkertijd staat de kwaliteit van Capelle onder druk. Sommige buurten verloederen en zijn hard toe aan een fikse opknappbeurt. Ontwikkelaars staan te popelen om de laatste restjes groen in Capelle vol te bouwen. Particuliere huiseigenaren investeren soms wel, maar soms ook niet in hun eigen woning. Er is werk aan de winkel om Capelle een plek te laten blijven waarin iedereen aangenaam kan wonen.

5.1 Ruimtelijke ordening

5.1.1 Herstructurering

De groei van Capelle is met de afronding van de nieuwste wijk Fascinatio zo goed als voltooid. De taak van de gemeente, in nauwe samenwerking met de woningbouwcorporaties, is hierdoor veranderd van 'bouwen' naar 'beheren'. Dat wil niet zeggen dat er niet meer nieuw gebouwd moet worden, maar wel dat er veel sterker moet worden gekeken naar mogelijkheden om de bestaande woningvoorraad te verbeteren en complexen die verouderen te herstructureren. Dat kost geld en zowel de woningcorporaties als hogere overheden zullen daaraan bij moeten dragen. De gemeente zal zelf echter ook moeten gaan sparen voor deze kostbare operaties. De SGP is er voorstander van dat opbrengsten uit grondexploitaties worden toegevoegd aan de 'reserve herstructurering' zodat we kunnen investeren in de kwaliteit van de gemeente.

5.1.2 Investeren in kwaliteit

Een aantal plekken in Capelle verdient een extra kwaliteitsimpuls. Bijvoorbeeld omdat er kansen liggen die tot op heden niet zijn verzilverd, of omdat de huidige functie plaats moet maken voor nieuwe functies. De SGP wil – met behulp van de reserve herstructurering – stedelijke transformatie mogelijk maken waardoor het in Capelle nog aangenamer wonen en vertoeven wordt. Dat betekent ook een aantal impulsen in de openbare ruimte. Daarbij denken we aan:

- ▶ De uitstraling van de **Capelseweg/Kanaalweg** als 'Laan van Capelle' en entree van de stad kan veel meer cachet krijgen.
- ▶ De **Kerklaan** als verbinding tussen het nieuwe en het oude centrum van Capelle kan meer allure krijgen die recht doet aan haar historisch karakter.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil werk maken van herstructurering van verouderde buurten en wil voortvarend van start gaan met de gebiedsvisie voor Wingerd/Bongerd.
- ▶ De SGP wil verder doorgaan met het reserveren van middelen om herstructureringen te financieren.
- ▶ De SGP wil dat de gemeente zich actief bezint op de vraag hoe zij de verbeteringsopgave van particulier woningbezit kan aanjagen.

5.1.3 Woningbouw, bereikbaarheid en doorstroming

Capelle is een zeer dichtbevolkte gemeente. Als er nieuwbouw wordt gepland, moet daar vaak iets anders voor sneuvelen. Er zijn situaties denkbaar dat dit kan, zonder dat er waardevolle ruimtelijke kwaliteit verloren gaat. Maar die situaties zijn wel schaars. De SGP wil zuinig zijn op Capelle en zal daarom kritisch zijn bij elk nieuwbouwplan dat wordt voorgesteld. Wat vooral belangrijk is, is dat er gebouwd wordt voor een duidelijke vraag uit de markt. Duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit zijn basisvoorwaarden. Verder is de woningmarkt zeer dynamisch en veranderen vraag en aanbod snel. De gemeente moet daarom haar instrumenten – zowel ten aanzien van huur- als van koopwoningen – optimaal inzetten om aan de woonvraag te kunnen voldoen. De SGP pleit ervoor dat de gemeente haar best doet het eigenwoningbezit te bevorderen en starters te helpen bij het betreden van de woningmarkt. De SGP wil dat de gemeente Capelle meer zeggenschap krijgt over de verdeling van woonruimte binnen de gemeente.

34

Capelle kent een groot bestand verouderde complexen van ouderenwoningen. De SGP wil de herontwikkeling en modernisering van deze complexen krachtig stimuleren. Plannen met betrekking tot de d’Amandelhof moeten met voortvarendheid worden uitgevoerd. Gezien de vergrijzing is uitbreiding van het aantal ouderenwoningen gewenst.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil maximale lokale zeggenschap over toewijzing huurwoningen.
- ▶ De SGP is voor de bevordering van het eigenwoningbezit bijvoorbeeld door de verkoop van huurwoningen.
- ▶ Er moeten voldoende eengezinswoningen met een vraagprijs van maximaal 175000 euro voor startende gezinnen komen.
- ▶ Er moeten voldoende seniorenwoningen voor ouderen met een kleine beurs komen.
- ▶ De SGP wil verouderde zorgcomplexen snel laten herontwikkelen.
- ▶ De SGP wil dat ouderen zo lang mogelijk in hun eigen buurt kunnen blijven wonen en wil binnen die buurten seniorenwoningen realiseren.

5.1.4 Aangepaste woningen

De behoefte aan senioren- en ouderenwoningen zal verder toenemen. Aan de locatie van de woningen en hun inrichting worden hoge eisen gesteld. De SGP wil dat de mogelijkheden van aanpasbaar en aangepast bouwen optimaal worden benut. Dat komt ook de medeburgers met beperkingen ten goede. Om in de behoeften van onze zorgbehoevende medemens te voorzien moeten alle wijken voldoende zorgvoorzieningen hebben. Capelle kent drie woonzorgservicezones, maar met name in Schenkel en Capelle West kan het aanbod versterkt worden.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP streeft naar een adequaat aanbod van zorg in alle wijken van Capelle.

5.1.5 Bescherming

De uitdaging van Capelle ligt dus in de vernieuwing en aanpassing van de bestaande woningvoorraad. Tegelijkertijd zijn er locaties waar we zuinig op zijn en die belangrijk voor het karakter van Capelle zijn. Dan hebben we het over het Schollebos, het 's-Gravenweggebied, Hitland en andere groene gebieden die we willen koesteren. Maar in zekere zin moeten we heel Capelle beschermen tegen onwelkome verdere verstening en verdichting. De bouw van nieuwe woningen kan alleen plaatsvinden als in voldoende mate de impact ervan op de omgeving is afgewogen. Dat geldt zeker voor de dorpsdelen van Capelle.

35

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De plannen om Oeverrijk te bebouwen moeten worden teruggedraaid.
- ▶ Herontwikkeling van monumentale en beeldbepalende objecten die onverhoopt en redelijkerwijs niet behouden kunnen blijven, moet passen bij het historische karakter en waarde van deze plek.
- ▶ Woningbouw in Capelle-West voor senioren is gewenst, maar mag het dorpskarakter niet verstoren.
- ▶ De SGP is tegen welstandsregels die vooral veel rompslomp veroorzaken en weinig bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van Capelle. Wel moet voorkomen worden dat verbouwingen leiden tot een aantasting van het leefgenot van andere Capellenaren.

5.1.6 Bedrijventerreinen en kantorenleegstand

Daarnaast vindt de SGP dat een aantal plekken extra aandacht behoeven om aantrekkelijk te blijven. Dat zijn de bedrijventerreinen van Capelle West en het Hoofdweggebied. De ingezette koers om deze gebieden te revitaliseren willen we continueren. De transformatie van Rivium vraagt om grote zorgvuldigheid. De SGP vindt het prima dat in Rivium leegstaande kantoorpanden worden omgevormd tot woningen, maar er is meer nodig om hier te komen tot een aangenaam woongebied. Er moet gewaarborgd worden dat er een aantrekkelijk en duurzaam woonmilieu tot stand komt, waar bewoners ook de noodzakelijke voorzieningen voldoende nabij hebben.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil inzetten op het transformeren van kantoorlocaties naar woningen maar alleen als de woonkwaliteit duurzaam gewaarborgd is.

5.1.7 Centrumontwikkeling

Er wordt de komende jaren heel veel geld geïnvesteerd in het centrumgebied. Dat betekent dat de aandacht nu gericht moet worden op de andere winkelcentra. Die hebben het moeilijk en kunnen een gemeentelijke steun in de rug goed gebruiken.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP pleit voor investeringen in alle wijkwinkelcentra van Capelle en maakt zich hard om in elke wijk een buurtwinkelcentrum te behouden.
- ▶ Met name in wijken met veel ouderen (zoals Capelle West) is behoud van lokale voorzieningen belangrijk en heeft ook de corporatie als verhuurder van winkelruimte een verantwoordelijkheid.

5.1.8 Kwaliteit van de wijken

De samenstelling van de Capelse bevolking verandert. In een aantal wijken leidt dat tot problemen. Zodanig zelfs, dat de oorspronkelijke inwoners zich niet meer thuis voelen in hun 'eigen' wijk. De SGP is voor het bevorderen van evenwichtige spreiding van bevolkingsgroepen (arm/rijk; jong/oud; allochtoon/autochtoon) over de verschillende wijken. Dat betekent dat er voldoende variatie dient te zijn in het woningaanbod in de diverse wijken.

Waar wijken zienderogen verpauperen is daadkrachtig optreden en opknappen noodzakelijk. Dat kan de gemeente niet alleen. Ze moet ook andere partijen inschakelen en aansporen, zoals de woningcorporatie, maatschappelijke instellingen en de politie. De gemeente is verantwoordelijk dat een ieder zich thuis voelt in Capelle, ook al verandert onze bevolking.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil dat de gemeente het welzijn in de wijken tot topprioriteit maakt en waar mogelijk stuurt op variatie in de samenstelling van buurten en wijken. Verloedering moet worden voorkomen.
- ▶ De SGP wil investeren in krachtige coalities tussen publieke, private en maatschappelijke partijen om de leefkwaliteit in de wijken te bevorderen. De gemeente kan andere partijen verleiden tot investeringen, als zij zelf ook investeert in de kwaliteit van de stad.
- ▶ De SGP wil in elke wijk goede basisvoorzieningen garanderen en investeren in een aantrekkelijk wijkwinkelcentrum.

5.2 Verkeer en Vervoer

5.2.1 Toegankelijkheid en bereikbaarheid

De afgelopen jaren is er fors geïnvesteerd om de bereikbaarheid van Capelle te verbeteren. Met name aan de Abram van Rijckevorselweg is aangepast en dat heeft zeker effect gehad. Tegelijkertijd blijft de SGP van mening dat Capelle in regionaal verband moet blijven pleiten om de bereikbaarheid van de Krimpenerwaard te verbeteren en de Algeracorridor te ontlasten. Ook wil de SGP aandacht voor het feit dat de Capelseweg/Kanaalweg vrijwel aan haar maximale capaciteit zit.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Capelle moet ernaar streven om de meest toegankelijke en de meest fietsvriendelijke gemeente van Nederland te worden. De SGP wil Capelle minstens 100 plaatsen omhoog in de ranglijst van fietsvriendelijke gemeenten.
- ▶ De SGP wil duurzame mobiliteit bevorderen (meer laadpalen, meer duurzaamheid in het OV, meer ruimte voor autodelen).
- ▶ De SGP vindt dat goede gladheidbestrijding van groot belang is. Naast doorgaande wegen hebben bejaardencentra, scholen en winkelcentra hierbij prioriteit.
- ▶ De SGP vindt dat op regionaal niveau aandacht moet blijven gevraagd voor meer structurele aanpassingen om de Algeracorridor te ontlasten.
- ▶ Kleinere maatregelen, zoals een fietspont, nemen de noodzaak van grootschaliger maatregelen niet weg. Een metroverbinding naar Krimpen verdient nader onderzoek.
- ▶ We willen ruim baan voor innovaties zoals zelfrijdend openbaar vervoer en meer faciliteiten voor elektrische auto's.

5.2.2 Verkeersveiligheid

De SGP ondersteunt het nemen van snelheidsbeperkende maatregelen in woonwijken. Het verdient de voorkeur in de 30-kilometergebieden door de vormgeving en het straatbeeld de streefsnelheid te bewerkstelligen. Op die manier kan het plaatsen van allerlei straatmeubilair (zoals paaltjes, drempels en andere obstakels) worden voorkomen. De SGP pleit voor grote terughoudendheid bij het plaatsen van straatmeubilair (paaltjes, bolletjes, verhoogde bloembakken) vanwege het risico op schade in het verkeer.

Wanneer bepaalde verkeersmaatregelen leiden tot te lange aanrijdtijden van hulpdiensten moet naar alternatieven worden gezocht. De SGP vindt dat de handhaving van de maximumsnelheid, door middel van controles en mobiele camera's met snelheidsvermelding, ingevoerd dan wel uitgebreid moet worden. De gemeente moet de veroorzakers van geluidsoverlast aan hun verantwoordelijkheid houden (denk aan de metro).

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil afdoende investeringen in de veiligheid rond scholen
- ▶ De SGP wil meer inzet op snelheidsbeperking in woongebieden
- ▶ Geluidsoverlast als gevolg van snelheidsovertreding (zoals op de Algeraweg) dient adequaat te worden bestreden.
- ▶ De SGP wil een snelle realisatie van de plannen om oversteekplaatsen veiliger te maken.

5.2.3 Openbaar Vervoer

Het openbaar vervoer heeft als belangrijke sociale functie dat burgers in staat worden gesteld zelfstandig deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer. Waar geen regulier openbaar vervoer wordt aangeboden dient aanvullend busvervoer in de vorm van maatwerk te worden geleverd.

De gemeente moet er naar streven dat bussen gebruik maken van schone energie en dat het openbaar vervoer toegankelijk is voor mensen met een handicap. Extra aanvullend vervoer voor ouderen en gehandicapten is van groot belang.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil dat het (openbaar) vervoer over water wordt gestimuleerd en dat een waterbusverbinding tussen Rotterdam en Gouda wordt onderzocht in combinatie met een halteplaats ter hoogte van het centrum van Capelle.
- ▶ Na vele jaren gratis openbaar vervoer voor 65-plussers, wil de SGP het gratis openbaar vervoer voor 65-plussers evalueren. De SGP is niet tegen gratis OV voor senioren, maar vindt het niet nodig dat de Capelse belastingbetaler dat betaalt voor senioren die dat prima zelf kunnen betalen.
- ▶ De SGP wil laten onderzoeken wat de effecten zijn van gratis OV voor mensen met een inkomen van minder dan 110% van het minimumloon.

5.2.4 Wandelaars, rolstoelgebruikers en fietsers

Voor langzaam verkeer kan Capelle nog heel wat aantrekkelijker. Het onderhoud van paden en stoepen moet veel beter. De toegankelijkheid van voorzieningen kan in veel gevallen veiliger en comfortabeler. De fietser en voetganger verdienen in Capelle meer respect en meer ruimte in het verkeer. De SGP wil vooral het fietsgebruik verder stimuleren, door voldoende fietsstallingen, vrij liggende fietspaden, kortere wachttijden bij kruisingen met verkeerslichten en goed onderhouden fietspaden.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP geeft ruim baan aan mindervaliden en vindt dat Capelle binnen 5 jaar de prijs van de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland voor de meest toegankelijke gemeente van Nederland moet winnen.
- ▶ De SGP wil het gebruik van de fiets bevorderen en faciliteren.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Daar waar te weinig parkeerplekken voor fietsen zijn, moet de gemeente dit probleem verhelpen. Dit moet niet ten koste gaan van de beschikbare capaciteit voor autoparkeren.

5.2.5 Parkeren en aanleggen

Parkeren op eigen grond heeft de voorkeur. Bij nieuwbouw zal parkeren steeds meer inpandig moeten worden gerealiseerd. Bij bestemmings- of bouwplannen dient hiermee rekening gehouden te worden.

Het parkeren van de auto in Capelle is op vrijwel alle plekken gratis. Dat vinden we allemaal plezierig en houden we graag zo lang mogelijk in stand. Toch kan de toenemende ruimtedruk ons noodzaken om “gebouwde” parkeervoorzieningen te realiseren. Die kosten geld, veel geld. Dat de gebruiker daar dan aan meebetaalt is niet meer dan logisch. De SGP wil het parkeren in het centrum zo lang mogelijk gratis houden. Zeker het kort parkeren (minder dan anderhalf uur) moet gratis blijven. Ook mag betaald parkeren niet gebruikt worden als extra inkomstenbron voor de gemeentekas.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil dat de parkeergelegenheden in Capelle gratis blijven.
- ▶ De SGP wil blijvend aandacht voor het faciliteren van de binnenvaart, waaronder aanlegplaatsen.
- ▶ De SGP wil dat de gemeente in overleg met de chauffeurs de veiligheid van vrachtwagenparkeerplaatsen optimaliseert.

6. De financiën van Capelle

Als gevolg van de crisis moest de gemeente Capelle aan den IJssel de broekriem stevig aanhalen. Dat is gelukt en de laatste jaren nam de ruimte voor investeringen weer toe. En daar is flink gebruik van gemaakt. De gemeente dient echter rekening te houden met minder inkomsten vanuit het gemeentefonds vanwege het daadwerkelijk doorzetten van (landelijke) bezuinigingen en herstructureringen.

Mede als gevolg van de decentralisaties in het sociale domein (in 2015) draagt Capelle de risico's dat er meer (sociale zaken en bijstands-)uitkeringen moeten worden verstrekt in het kader van de Participatiewet. Ook heeft Capelle de komende jaren forse uitgaven te doen om haar wegen, riool, bruggen enzovoorts adequaat te onderhouden en eventueel te vervangen. Daarnaast zijn omvangrijke investeringen te verwachten voor grote ingrepen in delen van onze stad, zoals de herstructurering van bepaalde wijken.

De SGP verwacht daarom dat er voor Capelle de komende jaren nog maar nauwelijks ruimte is voor grote uitgaven en investeringen vanuit nieuw beleid zonder dat de lasten moeten worden verhoogd of dat er bezuinigd moet worden.

De SGP wil de lasten voor de burgers niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie, dus dient bij eventuele tegenvallers direct de hand aan de ploeg geslagen te worden en in eerste instantie gekeken te worden naar bezuinigingen op het structurele kostenniveau van de gemeente.

De SGP vindt dat zuinig moet worden omgegaan eenmalige voordelen en dat deze niet moeten worden gebruikt voor 'leuke dingen', maar zoveel mogelijk moeten worden ingezet voor een duurzamer Capelle en voor de structurele verbetering van de stad en leefbaarheid in de wijken. Ook is het aflossen van de schulden die zijn aangegaan voor de forse investeringen in de periode 2014-2018 een belangrijk aandachtspunt.

6.1 Begrotingsbeleid en financieel beheer

6.1.1 Kerntaken van de gemeente

De afgelopen jaren heeft Capelle zich vooral gericht op haar kerntaken. Dit was ingegeven door de crises. Maar dat is niet de enige reden. In de afgelopen periode is ook in financieel opzicht een grote slag gemaakt met de gevolgen van het veranderen van groeigemeente naar beheergemeente. Praktisch heeft zich dat vertaald dat investeringen met een langlopend karakter gefinancierd worden door structurele dekkingen en dat hier niet eenmalige opbrengsten voor worden gebruikt.

De SGP is daar een groot voorstander van en pleit ervoor dat de gemeente, ook nu de financiële ruimte weer toeneemt, zich blijft richten op haar kerntaken. Nu het financieel beter gaat moet vooral die ruimte ingezet worden om de kerntaken op langere termijn goed uit te kunnen voeren. En waar op die punten het kwaliteitsniveau omhoog kan (denk aan onderhoud groen), mogen daar financiële middelen voor worden gebruikt.

Bij uitbreiding van het takenpakket dient dit ook goed in ogenschouw te worden genomen. Met het nu inzetten van reserves om investeringen te doen, wil de SGP voorzichtig omgaan. Omdat Capelle inmiddels echt is veranderd van groeigemeente naar beheergemeente, is de mogelijkheid om tegenvallers op te vangen door eenmalige opbrengsten nu eenmaal kleiner geworden en dienen de reserves dus voldoende te zijn om structureel te kunnen voldoen aan het uitgavenpatroon dat tot het takenpakket behoort.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat structurele investeringen voor zover deze nog niet in de toekomstige begrotingen zijn verwerkt, alsnog structureel in de begroting dienen te worden opgenomen.
- ▶ De SGP pleit er voor om, bij grote investeringen zoals verduurzaming en herstructureringen van de stad, de maximalisatie van de kwaliteit voorrang te verlenen ten opzicht van de maximalisatie van de opbrengsten.

6.1.2 Begrotingsbeleid

Voor de SGP dient als uitgangspunt een gezond en verantwoord financieel beleid, dat tot uitdrukking komt in een sluitende (meerjaren)begroting. Duidelijk moet zijn wat de gemeente met haar geld wil bereiken, wat ze daarvoor onderneemt en wat het mag kosten. Een goede programmabegroting geeft hier duidelijk inzicht in en geeft de raad een instrument om kaders te definiëren en de uitvoering door het college te controleren. Capelle dient het niveau van de gemeentelijke belastingen steeds te blijven toetsen aan het door de rijksoverheid vastgestelde redelijke peil. Toekomstige begrotingen gaan uit van tarieven die in lijn zijn met deze norm. Uiteraard is de SGP niet tegen het verlagen van de OZB als alle noodzakelijke uitgaven gewoon gedaan worden en de gemeentelijke financiën een structureel overschot laten zien.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat de begroting structureel in evenwicht dient te zijn.
- ▶ De SGP vindt dat tegenover structurele uitgaven ook structurele inkomsten dienen te staan.
- ▶ Verder vindt de SGP dat in geval van structurele tekorten de structurele uitgaven verlaagd dienen te worden. Structurele overschotten dienen zoveel mogelijk te leiden tot structureel lagere lasten voor de burger.
- ▶ Eenmalige voordelen moeten niet worden gebruikt voor 'leuke dingen', maar zoveel mogelijk worden ingezet voor een duurzamer Capelle en voor de structurele verbetering van de stad en leefbaarheid in de wijken.
- ▶ De SGP vindt dat de Raad haar eigen budgetrecht serieus dient te nemen en daarom dient bij het nemen van begrotingsbesluiten het budget pas in de begroting te worden opgenomen nadat over het inhoudelijke onderwerp is besloten.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP zet zich in voor gelijkblijvende gemeentelijke heffingen en belastingen. Aanpassing met inflatiecorrectie is hierbij vanzelfsprekend.
- ▶ De SGP wil dat de Raad blijvend zicht heeft op financiële risico's, de stand van het gemeentelijk weerstandvermogen en de reserves.

6.1.3 Transparantie en verantwoording

Het college heeft tot primaire taak het beleid van de raad uit te voeren en hierover verantwoording af te leggen. De huidige verantwoording is vorm gegeven door middel van vier beleidsinstrumenten (begroting, voorjaarsnota, najaarsnota en jaarrekening). Bij de jaarrekening dient een goedkeurende accountantsverklaring te worden overlegd waarbij de gemeentelijke uitgaven dienen te voldoen aan de eisen van getrouwheid en rechtmatigheid.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP is een voorstander van het handhaven van een lokale rekenkamer, die onafhankelijk onderzoeken kan doen naar diverse onderwerpen. Afstemming met de Auditcommissie is hierbij gewenst.

6.1.4 Subsidiebeleid

De gemeente verstrekt subsidies, als blijkt dat instanties zelf niet over voldoende middelen kunnen beschikken voor hun (voorgenomen) activiteiten. De SGP vindt dat hierbij te allen tijde vooraf helder moet zijn voor welke activiteiten de subsidie wordt verstrekt en hoeveel kosten hiermee gemoeid zijn (begroting) en dat er achteraf verantwoording moet worden afgelegd over de besteding. Bij het verstrekken moet steeds worden bedacht dat gemeenschapsgeld wordt uitgegeven en dient zuinigheid te worden betracht. In alle gevallen zijn subsidies aanvullend aan private bijdragen. Subsidies worden slechts verleend wanneer zij het publieke nut en/of welzijn van de gemeente dienen.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat geen subsidies dienen te worden verstrekt voor activiteiten die strijdig zijn met de christelijke waarden en normen.

7. Een beter beheer voor Capelle!

De kwaliteit van de buitenruimte is niet alleen een belangrijk visitekaartje voor een stad. Het is vooral ook een belangrijke bouwsteen voor ons woonplezier. De overheid moet op een verantwoorde wijze omgaan met onze leefomgeving. Een ambitieuze aanpak is nodig, niet alleen om het beheer op een hoger plan te tillen maar ook om de transitie naar duurzaamheid, circulariteit (hergebruik van grondstoffen) en klimaatbestendigheid de komende jaren een stevige impuls te geven.

7.1 Openbaar groen

Het openbaar groen in de gemeente - bomen, struiken, parken en perken - bevordert de leefbaarheid van de gemeente. De SGP vindt een goed kwaliteitsniveau belangrijk, ook omdat groen sterk beeldbepalend is. Na jaren van bezuinigingen op het beheer van het openbaar groen vindt de SGP het tijd om het onderhoudsniveau op te schroeven. En niet alleen in het centrum, maar vooral ook in alle wijken van Capelle. Daar waar zich kansen voordoen moet de gemeente streven naar versterking en uitbreiding van het openbaar groen.

Het is een goede zaak als bewoners het beheer van het groen in hun eigen buurt zelf ter hand nemen. De gemeente moet dit faciliteren en ondersteunen. Eigenaren moeten worden aangesproken op het onderhoud van overhangend groen, het vrijhouden van voetpaden et cetera.

43

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ Het onderhoudsniveau voor de openbare ruimte moet over de gehele linie omhoog.
- ▶ De SGP vindt dat bestaand groen in stand moet worden gehouden en zo mogelijk wat betreft oppervlakte moet worden uitgebreid.
- ▶ De SGP is voorstander van het adopteren van openbaar groen door bewoners.

7.2 Water en wegen

Water wordt een steeds belangrijker onderwerp van gemeentelijk beleid. Het onderhoud van watergangen is van groot belang voor een goede waterhuishouding. Het reinigen en uitbaggeren van watergangen dient regelmatig plaats te vinden.

Daarnaast zijn problemen van wateroverlast en waterberging en de planvorming om deze problemen op te lossen belangrijke aandachtspunten. Overleg en samenwerking met het waterschap is hierbij noodzakelijk. Datzelfde geldt als het gaat om problemen met grondwater.

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor een goed onderhoud van de wegen, inclusief de fiets- en voetpaden, bruggen en viaducten. Een goed onderhoud voorkomt ook dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade als gevolg van slecht onderhoud.

De burger van Capelle moet zijn klachten over het onderhoud makkelijk kunnen melden en vervolgens dienen deze klachten adequaat en snel te worden afgehandeld. Het “SnelHerstelteam” is een goede voorziening gebleken. Naast een coördinerende rol van het gemeentebestuur t.a.v. herstel-/onderhoudswerkzaamheden pleit de SGP voor effectief gemeentelijk toezicht op de uitvoering van deze werkzaamheden. De uitvoerende partij is verantwoordelijk voor kwalitatief goede werkzaamheden en is hiervoor aansprakelijk.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP hecht aan een robuust, toekomstvast beheer van de gemeentelijke riolering en wil voldoende middelen voor beheer en vervanging beschikbaar houden.
- ▶ De SGP pleit voor innovatieve vormen van aanbesteding van werkzaamheden voor de gemeente, waarbij de opdrachtnemer maximaal wordt geprikkeld om kwaliteit en meerwaarde te leveren.
- ▶ Kwaliteitsbewaking na aanbesteding (zoals bij openbare verlichting) is noodzakelijk.

7.4 Begraafplaats, crematie en asverstrooiing

Het gemeentebestuur dient zorg te dragen voor voldoende en gepaste gelegenheid om overledenen te begraven. De SGP vindt dat de gemeente uit overwegingen van piëteit en uit overwegingen van rouwverwerking het ruimen van graven zoveel mogelijk dient te voorkomen. Asverstrooiing op andere dan speciaal daartoe aangewezen plaatsen is niet toegestaan. Overigens is de SGP vanuit een christelijke visie voorstander van begraven. Bij zaken die aan deze onderwerpen raken, wordt de nabestaandenraad geraadpleegd.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP zal zich inspannen om het ruimen van graven vanwege economische redenen te voorkomen.
- ▶ De eigenaar van de begraafplaats dient beheer en onderhoud van de begraafplaats in goed overleg met de Nabestaandenraad uit te voeren.

7.5 Energie, duurzaamheid en klimaat

De SGP vindt dat wij zorgvuldig dienen om te gaan met de natuur omdat de mens door God als rentmeester over de aarde is aangesteld. Een goede en milieuvriendelijke leefomgeving is ook positief voor het welbevinden van de Capelse burger.

De volgende punten verdienen daarom binnen het milieubeleid de aandacht: geluidshinder, luchtkwaliteit, energiebeleid, waterbeleid en -kwaliteit, de in de gemeente aanwezige flora en fauna en de kwaliteit van de bodem.

Vanuit de christelijke notie van rentmeesterschap pleit de SGP voor aandacht voor duurzaamheid. Dat houdt onder andere in dat de mogelijkheden om te komen tot energiebesparing, hergebruik van materialen en klimaatadaptatie actief worden verkend en waar mogelijk gerealiseerd.

7.5.1 Klimaatbestendigheid

Op het terrein van klimaatadaptatie vragen thema's als wateroverlast na extreme regenval en hittestress om lokale maatregelen. Voldoende 'blauw' en 'groen' is niet alleen mooi, maar ook nodig. Ook burgers moeten worden gestimuleerd om mee te werken aan wateropvang, vermindering van verhard oppervlak en afkoppeling.

Door toenemende schaarste aan grondstoffen wordt het sluiten van kringlopen van materialen steeds belangrijker. De SGP steunt het streven naar een circulaire economie en vindt dat de gemeente deze ontwikkeling moet bevorderen. Dat kan door zelf het goede voorbeeld te geven en door initiatieven op dit gebied te faciliteren. Ook hoort het stimuleren van circulaire bedrijvigheid hierbij. De gemeente kan bedrijven helpen bij het sluiten van kringlopen. Het opkopen van leegstaande panden om nieuwe, innovatieve bedrijvigheid naar Capelle te trekken is echter geen gemeentelijke verantwoordelijkheid.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil dat Capelle zich verder ontwikkelt tot een klimaatbestendige stad.
- ▶ Een stresstest moet uitwijzen voor welke klimaateffecten Capelle kwetsbaar is. Op basis daarvan moeten noodzakelijke maatregelen worden geformuleerd en uitgevoerd.
- ▶ De SGP wil meer aandacht voor het opvangen van water in de openbare ruimte (via bijvoorbeeld waterpleinen, wadi's en groene parkeerplekken).
- ▶ De gemeente zet in op een mentaliteitsverandering om te komen tot meer onderhoudsarme groene tuinen voor senioren en werkende gezinnen. Ook transformeert de gemeente haar openbare parkeerplekken naar groene, waterdoorlaatbare parkeerplekken.
- ▶ In de wijken waar nu en de komende jaren de riolering wordt vervangen kiest de gemeente voor een gescheiden systeem van regenwaterafvoer en riolering.
- ▶ We hopen nooit een overstroming mee te hoeven maken, maar we moeten er wel beter op voorbereid zijn. Een waterveiligheidsplan voor Capelle is geen overbodige luxe.

7.5.2 Duurzame energie

Om de energietransitie te realiseren, is er ook voor Capelle werk aan de winkel. De gemeente heeft een rol als het goede voorbeeld, als facilitator en waar nodig als verbinder. Wat de SGP betreft is Capelle in 2040 energieneutraal. Daar waar burgers of bedrijven duurzame initiatieven ontplooiën, moet de gemeente deze waar mogelijk faciliteren.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De gemeentelijke overheid moet zelf het goede voorbeeld geven als het gaat om groene energie.
- ▶ De SGP wil dat de gehele gemeentelijke organisatie en al haar onderdelen zo snel mogelijk overstappen op duurzame energie.
- ▶ De SGP wil dat lichtvervuiling in nachtelijke uren wordt tegengegaan.
- ▶ De SGP vraagt aandacht voor duurzaamheid en energiebesparing bij de ontwikkeling van nieuwbouwlocaties en bij renovatie en grootonderhoud (o.a. LED-verlichting).
- ▶ De gemeente moet bindende afspraken met de woningcorporatie over de verduurzaming van het woningbezit van Havensteder maken en moet dit van haar zijde zoveel mogelijk faciliteren. De bewoners moeten daarbij kunnen profiteren van een lagere energierekening.
- ▶ De SGP vindt dat de gemeente burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijven moet faciliteren die duurzame energie in eigen beheer willen produceren. De gemeentelijke overheid moet burgers en bedrijven hierbij stimuleren en faciliteren.
- ▶ De SGP is tegen de verkoop van de aandelen van Eneco omdat dit de duurzame koers van dit energiebedrijf in gevaar kan brengen.
- ▶ Als de aandelen van Eneco toch verkocht worden, dan wil de SGP dat de opbrengsten daarvan besteed worden aan duurzaamheidsdoelen.
- ▶ De SGP ziet in Capelle geen geschikte locaties voor grote windmolens. Wel wil zij ruimte bieden aan kleine windmolens (tot max. 15 meter).
- ▶ Capellenaren die willen investeren in het energiezuinig maken van hun woning moeten daarvoor goedkoop geld kunnen lenen.
- ▶ De gemeente voert een dakenscan uit en werkt mee aan de oprichting van een lokale energiecoöperatie waarbij burgers gezamenlijk duurzame energie kunnen gaan opwekken.
- ▶ De buurtacties van het Energiecollectief Capelle worden geïntensiveerd en beter gefaciliteerd.

7.6 Milieu

De SGP vindt dat Capelle er netjes en schoon dient uit te zien om te voorkomen dat Capelle verloedert. Daarom dient als onderdeel van het milieubeleid ook aandacht te worden gegeven aan de reiniging en handhaving in geval van vervuilingen.

Een goed afvalstoffenbeleid is van groot belang en als uitgangspunt dient te worden gehanteerd dat de vervuiler betaalt. Vanzelfsprekend is er een goed toezicht op en handhaving van de regels. De SGP wil de hondenbelasting niet afschaffen.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP wil onderzoeken of een pasjessysteem kan bijdragen aan een eerlijker systeem van betalen voor afval, het tegengaan van afvaltoerisme en uiteindelijk minder afval.

- ▶ De SGP vindt dat door de gemeente een veel actiever handhavingsbeleid dient te worden gevoerd door de milieuableider van de gemeente.
- ▶ De bestrijding van overlast door honden verdient speciale aandacht. Er wordt streng gehandhaafd op het niet opruimen van hondenpoep.

7.7 Wijk- en buurtbeheer

Capelse burgers wonen prettig als men zich veilig voelt. De SGP vindt dat een vast aanspreekpunt hierbij van groot belang is. De buurtagent vervult daarin een belangrijke rol. Om een bekend gezicht te zijn, zal deze veel op straat te vinden moeten zijn. Vaste spreekuren voor de wijkbewoners, een digitaal loket via de website van de gemeente en een goede communicatie helpen de burgers om met de vertegenwoordigers van de gemeente in gesprek te blijven. Het Wijk Overleg Platform (WOP) vervult hierbij zeker een goede functie. De SGP vindt het in overleg met de buurt vaststellen van een hangplek erg belangrijk.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP steunt het beschikbaar stellen van gelden voor lokale wijk- of buurtinitiatieven om de kwaliteit van de wijk op peil te houden of te verbeteren en de samenhang van de wijk te bevorderen.

47

7.8 Sport en recreatievoorzieningen

Binnen onze gemeente is ruimte om te recreëren en om sport te bedrijven noodzakelijk. Voorzieningen hiervoor moeten goed onderhouden en verzorgd zijn. Sommige vormen van recreatie (zoals naaktrecreatie) wijst de SGP af. Aantasting van de zondagsrust door sport en spel moet worden voorkomen. De SGP wijst daarom georganiseerd sporten op zondag af. Profsport wordt niet gesteund, onverantwoorde (vecht-)sporten evenmin. De SGP is voorstander van meer bewegen door de jeugd. Hiervoor dienen op wijkniveau hondenpoepvrije trapveldjes beschikbaar te zijn.

In alle wijken moeten voldoende veilige speelplaatsjes zijn. Deze kunnen in overleg met de bewoners worden ingericht en onderhouden. Hierbij moet tevens aandacht voor de hangjeugd zijn, zodat overlast door deze groep kan worden voorkomen.

CONCREET VOOR CAPELLE

- ▶ De SGP vindt dat het recreatieve karakter van het Schollebos gehandhaafd dient te blijven.
- ▶ De recreatieve functie van de IJsseloever moet waar mogelijk verder worden versterkt.
- ▶ De trailerhelling dient daadwerkelijk te worden gerealiseerd.
- ▶ De SGP wil dat in iedere wijk veilige en schone speelplaatsjes en trapveldjes voor de Capelse jeugd aanwezig zijn.

VOOR ELKAAR, VOOR CAPELLE

INDEX

3

30-kilometergebieden.....37

A

alcohol.....17
Algeracorridor.....37
ambulance.....15
AOW.....31
APV.....14, 16, 17, 18
armoede.....31

B

bereikbaarheid.....7, 34, 37
bestuur.....9
bibliotheek.....27
Bijbel.....26, 29
bordeel.....5
Brandweer.....15
burgerparticipatie.....12

C

Capelseweg.....33, 37
christelijke traditie.....29
christelijke waarden en normen.....16
coffeeshop.....5
coffeeshops.....17
Cultuur.....26
cultuurbeleid.....26

D

drempels.....15, 37
drugs.....17, 20
duurzaam.....5, 35
duurzamer.....5, 7, 40

E

economie.....11, 29, 45
eengezinswoningen.....8

F

fietspaden.....38
financieel.....40, 41
financiën.....5, 40, 41
flora en fauna.....44

G

gelijk geslacht.....10
geluidsoverlast.....20, 37
gemeente.....44

gemeentebestuur.....5, 12, 13, 18, 20, 25, 29, 43, 44
gemeenteraad.....5, 10, 12
gewetensbezwaren.....10
gezin.....5, 9, 20, 21
gezondheidsbeleid.....24
gokhal.....5
groen.....6, 33, 40, 43, 45
groenbeheer.....5

H

handhavers.....13, 16
handhavingsteam.....16
hangjeugd.....47
herstructurering.....33, 40
het gezin.....20
horeca.....13, 17
huisvesting.....23, 25
huizenprijzen.....8
huurwoningen.....8
huwelijken.....10

I

inflatiecorrectie.....5, 40
internet.....27

J

jeugd.....17, 20, 21, 24, 47
jeugdbeleid.....20
jeugdzorg.....20, 21
jongeren.....7, 17, 19, 20, 21

K

Kanaalweg.....33, 37
kerken.....7, 22
kerkgang.....16
kinderen.....14, 20, 21, 31

L

lasten.....5, 40
leefomgeving.....14, 22, 43, 44

M

maatschappelijk isolement.....30
mantelzorgers.....6, 19
milieubeleid.....44, 46
monumenten.....28

N

naastenliefde.....9, 24
natuur.....44
nieuwbouw.....23, 25, 34, 39

O

Oeverrijk.....	8
onderwijs.....	25, 27
onderwijsbeleid.....	25
openbaar vervoer.....	38
ouderen.....	7, 19, 20, 23, 38
ouderenwoningen.....	34, 35
ouderenzorg.....	19
overheid.....	9, 11, 26, 29, 30, 31, 43

P

participatiewet.....	30, 40
politie.....	13, 16, 36

R

ramp.....	15
rampenbestrijding.....	15
Rivium.....	8, 35

S

scholen.....	7, 25, 26
Schollebos,.....	35
schoon.....	5, 46
schuldhulpverlening.....	31
sociaal isolement.....	24
sociale domein.....	11, 19, 22, 40
speelplaatsen.....	17
speelplaatsjes.....	47
starters.....	8, 34
statushouders.....	24, 25
subsidies.....	42

V

veilig.....	5, 6, 13, 21, 23, 47
veiligheid.....	5, 6, 9, 13, 14, 15, 16, 20, 29
Veiligheid.....	6, 9, 13, 14
verkeersmaatregelen.....	37
verslaving.....	17, 24
vloeken.....	14
Voedselbank.....	30
volksgezondheid.....	24
vrijwillige politie.....	13, 16
vrijwilligerswerk.....	19, 24
vuurwerk.....	14

W

waarden en normen.....	20
water.....	7
welvaart.....	24
werk.....	9, 20, 25, 29, 30, 31, 33, 45
wethouder.....	10
wijken.....	5, 6, 9, 12, 19, 33, 35, 36, 40, 43, 47
winkel.....	25, 33, 45
winkelcentra.....	17, 29, 36
winkels op zondag.....	29
WMO.....	19, 22
woningbouw.....	8
woningmarkt.....	34

Z

zondag.....	5, 29, 47
zondagsopenstelling.....	29
zorg.....	5, 6, 9, 11, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 44
zorginstellingen.....	22, 23

Bijlage 1

Overzicht kandidaten gemeenteraadsverkiezingen 2018

1. M.W. van Buuren
2. A. Terlouw
3. P.M.D. Weijers
4. B.H.W. Oudshoorn
5. G.M. Veenema
6. R. Kok
7. P.S. Mulder
8. J.L. Bos
9. M.C. van Dijk
10. J. Vuik
11. W.M. Schumacher
12. A. Roozendaal
13. A.M. van Voorden
14. P.B. de Ruiter
15. A.J. Bax
16. W. Nederlof
17. M.A. Mieras
18. M.R. Zuiddam
19. G.H. van Herk
20. A.M. van Luijk
21. N.G.D. Hoogendijk
22. J.W. Weijers
23. W.H. Groenendijk
24. P. Vijfhuizen
25. A. Weggeman